

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE

PROSINEC
2016

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców i warzyw, Polsko
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vlastník fotografie:

Ovocnářská unie ČR

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-256-1, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE

PROSINEC
2016

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření eu u komodity ovoce	5
Světový trh	38
Produkce ovoce v zemích EU	39
Produkce ovoce v ČR	43
Produkční ovocné sady v ČR	49
Integrovaná produkce ovoce v ČR	58
Školkařství v ČR	61
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	63
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR.	66
Cenový vývoj ovoce v ČR	68
Spotřeba ovoce v ČR.	71
Zahraniční obchod s ovocem v ČR.	73
Přehled o užití ovoce mírného pásma v ČR	78
Přílohy	79
č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem.	79
č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem.	84
č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč).	87
č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR	88

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z října 2015. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k srpnu 2016, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2016 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Sklizňový rok 2015 byl pěstitelsky příznivý co do objemu produkce ovoce, ale negativně jej ovlivnilo extrémní sucho, které výrazně snížilo kvalitu ovoce. V letních měsících trpěly porosty trvalým nedostatkem vláhy. I přes významnější dešťové srážky v polovině srpna, přetrvávalo výrazné půdní sucho v jižních, severovýchodních a západních Čechách a v jižní části Moravy. Přestože na cca 25 % výměry sadů je zbudována závlaha, byly škody způsobené suchem i v takových sadech – zdroje vody byly často vyčerpány nebo byl uložen zákaz odběru vod pro účely závlah. Celková sklizeň ovoce byla přesto meziročně výrazně vyšší v objemu 401,1 tis. t (tj. +23,4 %). Produkce se zvýšila u všech ovocných druhů s výjimkou jahod, angreštu, meruněk a třešní. Sklizeň jablek dosáhla 259,2 tis. t, tj. meziroční nárůst téměř o 25 %. V produkčních sadech se sklídilo 155,6 tis. t (tj. 19% nárůst). Extrémní sucho a vysoké letní teploty však snížily kvalitu plodů, a tak větší část produkce skončila na zpracování.

Po sklizni roku 2015 bylo naskladněno 55,8 tis. t jablek, což bylo o 12 % více oproti předchozímu roku. Tuzemská konzumní jablka byla v obchodní síti ve větší míře zastoupena až do června 2016 a celkově se prodalo 55,3 tis. t. Podíl tuzemských jablek na trhu se meziročně zvýšil ze 40 % na 48 %.

Průběh zimy 2015/16 byl mírný, bez velkých mrazů, ale bohužel jen s malou sněhovou pokrývkou. V únoru došlo k abnormálnímu oteplení, kdy slunečné počasí a teploty připomínaly spíše pokročilé jaro. V průběhu března a dubna se opětovně ochladilo a ochlazení eskalovalo v posledním dubnovém týdnu sérií jarních mrazů nebývalé intenzity. Mrazy zasáhly země střední Evropy (zejména Slovinsko, Rakousko, Chorvatsko a Maďarsko), ale také téměř celou republiku a způsobily fatální škody zejména na úrodě teplomilných peckovin, černého rybízu, hrušní a na mnoha lokalitách i jabloní. Nejvíce byly mrazy zasaženy oblasti jižní a střední Moravy.

Na základě těchto událostí schválila vláda ČR návrh MZe na částečné odškodnění pěstitelů ovoce, u kterých došlo následkem jarních mrazů k více jak 50% poklesu tržeb v porovnání s průměrem předchozích tří let. Celková výše kompenzace dosahuje částky 133 mil. Kč, které budou poskytnuty z rozpočtu kapitoly MZe na rok 2016.

V květnu se v mnoha pěstitelských oblastech vyskytla řada destruktivních krupobití, které závažně poškodilo především oblasti středních a východních Čech, několik lokalit na Moravě a v severních Čechách. Letní teploty nebyly extrémně vysoké a další celkový průběh počasí byl pro vyžívání ovoce poměrně příznivý a měl pozitivní vliv na vyžívání a vybarvování ovoce. Ve srovnání s předchozím rokem lze tedy předpokládat mnohem nižší sklizeň ovoce, avšak s výrazně vyšší kvalitou jaderovin pro dlouhodobé skladování.

V roce 2016 meziročně vzrostla celková výměra ovocných sadů v ČR dle statistického šetření ČSÚ o 1 400 ha na 20 802 ha, z toho je pouhých 13 370 ha plodných produkčních sadů. V letech 2015 a 2016 proběhla na Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském (ÚKZÚZ) aktualizace 2/3 produkčních sadů evidovaných v Registru sadů na základě zpřísnění podmínek dotace a definice kultury

„sad“. Skutečně staré výsadby u řady pěstitelů byly zlikvidovány a značná část převedena z kultury „sad“ na kulturu „jiná trvalá kultura“, která je evidována pouze v registru půdy LPIS. Důvodem klučení sadů je také špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy se stalo pěstování ovoce nerentabilní. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010–2012 a rovněž dopady ruského embarga na dovoz ovoce ze zemí EU do Ruska od roku 2014, po němž došlo k výraznému poklesu cen ovoce.

Zredukování ploch produkčních sadů však na druhé straně znamená snížení podílu přestárých produkčních sadů na celkové výměře (ze 46 % v roce 2014 na 42 %) a zvýšení celkových průměrných výnosů ovoce. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 24 %, resp. 31 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií sadů spadá jen necelých 12 % a téměř 54 % ploch jabloňových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

Ceny zemědělských výrobců ovoce (CZV) zaznamenaly v roce 2015 mírný nárůst vlivem zvýšení cen jahod, švestek, třešní, višní a jablek pro průmyslové zpracování. V roce 2016 dosahují průměrné CZV vyšších úrovní oproti roku 2015, výjimku představují pouze jablka moštová, švestky a černý rybíz. CZV konzumních jablek se v průběhu roku (kromě letních měsíců) pohybují ve vyšších cenových hladinách. Spotřebitelské ceny ovoce se v roce 2015 příliš nezměnily, výrazněji se zvýšila pouze cena pomerančů a citrónů. V prvních měsících roku 2016 však vykazuje vývoj cen konzumních jablek a většiny sledovaných druhů jižního ovoce výrazný nárůst oproti stejnému období předchozího roku.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. Po přechodném poklesu v roce 2012 se záporné saldo opět každoročně zvyšuje. V roce 2015 se meziročně velmi výrazně zvýšilo saldo z hlediska finančního, a to o 15 % na 11,0 mld. Kč. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce v roce 2015 vzrostl o 10,2 % na celkových 606,7 tis. t v hodnotě 15,5 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem se zvýšil dovoz banánů, pomerančů, mandarinek a jablek. Dodávky ovoce ze zemí EU se meziročně mírně zvýšily na 386,2 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 65 %. Největším dodavatelem bylo tradičně Španělsko a Itálie, dále pak Německo, Polsko a Belgie.

Vývoz ovoce v roce 2015 meziročně vzrostl o téměř 42 % na 229,0 tis. t v celkové hodnotě 4,5 mld. Kč, jedná se v převážné většině o reexport. Do zemí EU směřovalo celkem 228,9 tis. t, nejvíce na Slovensko, do Německa, Rakouska, Rumunska a Polska.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015–2020
6. Právní předpisy od roku 2008 vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“
 - 6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
 - 6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká jen osobám (právníckým i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu, Washingtonova 7, Praha I.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který činí 8 mil. Kč pro odeslané a 8 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 - prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1754/2015,
- e) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- f) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- g) Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění,
- h) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese: <http://ec.europa.eu/taxation> nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Česká republika jako členský stát EU participuje na **bilaterálních dohodách, které má EU uzavřeny s mimounijními zeměmi (tzv. třetími zeměmi)**. Formy těchto dohod jsou různé a postihují různé úseky a úroveň spolupráce. Většina z nich obsahuje část týkající se buď obchodu se zemědělskými a potravinářskými výrobky, nebo spolupráce v oblasti zemědělství. Nejčastějším typem dohod jsou **dohody asociační (AA)**, které zakládají přidružení (obvykle včetně vytvoření zóny volného obchodu – FTA) a jsou uzavírány se zeměmi, které buď hodlají vstoupit do EU, nebo chtějí mít s EU velmi úzké obchodní vztahy (např. Moldavsko, Gruzie, Srbsko, Ukrajina atd.).

Jednou z forem **dohod o volném obchodu (FTA)**, které poskytují preferenční obchodní koncese za účelem postupného uvolnění obchodu, jsou **dohody o volném obchodu (DCFTA)**, jejichž podoba v poslední době nabývá formy **prohloubené a komplexní dohody**.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu je oblast Středomoří EUROMED (Maroko, Palestinská území, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko, Izrael, Sýrie).

Neméně využívanou smluvní základnou pro spolupráci se zeměmi, kterým EU poskytuje různé formy pomoci za účelem jejich rozvoje, jsou **dohody o partnerství a spolupráci (PCA)** a **dohody o hospodářském partnerství (EPA)**. V rámci těchto dohod může EU poskytnout partnerským třetím zemím **autonomní obchodní preference (ATP)**, umožňující bezcelní přístup jejich zboží na unijní trh (např. Moldavsko, autonomní kvóty pro hroznové víno, jablka a švestky).

Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem, dále dohody s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a Mongolskem.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí zemím západního Balkánu, zemím Východního Partnerství, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2016

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké čerstvé 1.1.–31.3. 1.4.–30.4. 1.5.–15.5. 16.5.–31.5. 1.12.–31.12.	35,4 35,4 35,4 35,4 35,4	16,0* 10,4* 4,8 3,2 16,0
0805 20 10 0805 20 30 20 50 20 70 0805 20 90	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod. 1.1.– konec února, 1.11.–31.12. 1.1.– konec února, 1.11.–31.12. 1.1.–konec února 1.11.–31.12.	64,9 28,6 28,6 28,6	16,0 16,0 16,0* 16,0
0805 50 10	Citrony a limety čerstvé 1.1.–31.5. 1.6.–31.7. 1.8.–31.10. 1.11.–31.12.	46,2 55,8 55,8 46,2	6,4* 6,4* 6,4 6,4
0806 10 10	Hrozny stolní čerstvé 21.7.–31.10. 1.11.–20.11.	54,6 47,6	14,1* 11,5

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá 1.1.–31.3. 1.4.–30.6. 1.7.–31.7. 1.8.–31.12.	56,8 56,8 45,7 45,7	4,0 0,0 0,0 9,0
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé 1.1.–30.1. 1.2.–31.3. 1.4.–30.4. 1.7.–15.7. 16.7.–31.7. 1.8.–31.10. 1.11.–31.12.	51,0 51,0 51,0 46,5 46,5 38,8 51,0	8,0 5,0 0,0 0,0 5,0 10,4* 10,4*
0809 10 00	Meruňky čerstvé 1.6.–20.6. 21.6.–30.6. 1.7.–31.7.	107,1 87,3 77,1	20,0* 20,0* 20,0*
0809 21 00	Víšně čerstvé 21.5.–31.5. 1.6.–31.7. 1.8.–10.8. Víšně pro průmyslové zpracování 21.5.–15.7. 16.7.–10.8.	149,4 125,4 91,6 50,7 45,9	12,0 12,0 12,0 12,0 12,0
0809 29 00	Třešně čerstvé 21.5.–31.5. 1.6.–15.6. 16.6.–15.7. 16.7.–31.7. 1.8.–10.8.	149,4 125,4 125,4 125,4 91,6	12,0* 12,0* 6,0* 12,0 12,0
0809 30 10 0809 30 90	Nektarinky, broskve čerstvé 11.6.–20.6. 21.6.–31.7. 1.8.–30.9.	88,3 77,6 60,0	17,6 17,6 17,6
0809 40 05	Švestky čerstvé 11.6.–30.6. 1.7.–30.9.	69,6 69,6	6,4 12,0

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1754/2015, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazbě DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravy ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2016 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2016 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

● I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Předmětem dotace je vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách mimo území hlavního města Prahy. U školek se dotace vztahuje na plochy určené k produkci školkařských výpěstků určených k výsadbě ovocných sadů, chmelnic a vinic. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše dotace: do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2015

V roce 2015 bylo čerpáno celkem 9 873 tis. Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 164,6 ha sadů.

● I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

I.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. **Předmětem dotace** je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrudami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařovaná podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené v části D Zásad. **Subjektem** je podnikatel (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrud a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Příjemce dotace je povinen vlastnit doklad o účasti v SISPO a po celou dobu závazku 10 let být držitelem ochranné známky SISPO pro každý příslušný rok.

Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace:

- sazba do 200 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višňi na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
- sazba do 100 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višňi na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
- sazba do 50 000 Kč/ha** vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

► Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2015

I.R.: 56 172,0 tis. Kč na výsadbu 294,1 ha ovocných sadů (sazba 200 tis. Kč/ha),
6 008,0 tis. Kč na výsadbu 61,4 ha ovocných sadů (sazba 100 tis. Kč/ha),
262,5 tis. Kč na výsadbu 5,3 ha (sazba 50,0 tis. Kč/ha).

● 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora některých činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin“ (NOPRM).

Výše dotace: do výše 100 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:

- vizuálním hodnocením zdravotního stavu rostlin a s prováděním pravidelných vizuálních kontrol zdravotního stavu rostlin v technickém a prostorovém izolátu a v okolí těchto izolátů podle legislativou (§2 odst. 1 písm. y) zákona č. 219/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů) předepsaných izolačních vzdáleností, v rozsahu a četnosti stanovených v NOPRM, max. však do výše stanovené v příloze 2 části 2 a v příloze 4 části 3 vyhl. č. 221/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- odběrem, skladováním, úpravou a přepravou vzorků a s testováním rostlin, přenašečů původců chorob rostlin a zeminy z pozemků v technickém a prostorovém izolátu na přítomnost škodlivých organismů rostlin, včetně testování na indikátorových rostlinách, diagnostickými metodami,

do výše 90 % prokázaných nákladů přímo souvisejících s:

- nákupem, skladováním a aplikací přípravků na ochranu rostlin v technickém a prostorovém izolátu a v jeho okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností, určených k preventivní a kurativní ochraně rostlin způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,
- preventivním a kurativním odstraněním rostlin a s udržením jejich zdravotního stavu v technickém a prostorovém izolátu a v jejich okolí podle legislativou předepsaných izolačních vzdáleností tak, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v technickém a prostorovém izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený,
- vyčištěním a dezinfekcí pozemků, prostor, zařízení a vybavení v technickém a prostorovém izolátu způsobem a v rozsahu, aby mohl být předzákladní a základní rozmnožovací materiál v tomto izolátu uznán ÚKZÚZ za úředně prostý hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin, specifikovaných NOPRM, nebo za materiál od těchto škodlivých organismů ozdravený.

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle části D Zásad.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2015

DP 3.b. – podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu - bylo vyplaceno 403,7 tis. Kč; na DP 3.c. 632,0 tis. Kč a na DP 3.d. 2 043,7 tis. Kč.

● 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

9.A.b.1) – Publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2015**

V rámci DP 9.A.b.2) bylo vyplaceno 1 248,7 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 100,0 tis. Kč.

● **S.1. – Zmírnění škod způsobených suchem** na zemědělských plodinách a na produkci v okrasných a ovocných školkách v období květen až říjen 2015

Vláda schválila kompenzace škod pěstitelům polních plodin a pěstitelům sadovního materiálu lesních dřevin postiženým suchem v roce 2015. Toto odškodnění slouží k částečnému zmírnění ztrát těch pěstitelů, kterým se v důsledku sucha v roce 2015 snížila produkce plodin a sadbového materiálu lesních dřevin o více než 30 % v porovnání s průměrem posledních tří let (nebo tříletého průměru založeného na období předcházejících pěti let, přičemž nejvyšší a nejnižší hodnota roční produkce se z výpočtu vyloučila). Nárok na odškodnění měli pěstitelé následujících plodin: brambor, cukrové řepy, chmele, ovoce, zeleniny, ovocných a okrasných školek a sadbového materiálu lesních dřevin, dále se toto odškodnění rovněž týkalo kukuřice pro krmné účely a trvalých travních porostů.

Pro stanovení sazeb na kompenzaci pěstitelů za škody způsobené suchem bylo navrženo dvousazbové odškodnění:

- a) při poškození plodin v rozsahu 30–40 % - sazba ve výši 10 % průměrných nákladů
- b) při poškození plodin nad 40 % - sazba ve výši 20 % průměrných nákladů

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojištěnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Pro rok 2016 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Zemědělec: cílem je vytvořit předpoklady pro další rozvoj prvovýrobců zemědělské produkce. Podpora ve formě dotace části úroků z investičních úvěrů na nákup zemědělské techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. V rámci uvedeného programu je poskytováno zvýhodnění pro mladé podnikatele v zemědělství, a to navýšením základní sazby podpory o další 1 % p. a. Minimální úrokové zatížení příjemce podpory činí 0,5 % p. a.

Zpracovatel: Program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů. Program je poskytován v režimu *de minimis* (= až 200 000 € na jeden podnik)

Podpora nákupu půdy: Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské půdy zemědělskými prvovýrobcí. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*) = až do 15 000 € na jeden podnik.

Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru: Program určený na podporu nákupu nestátní zemědělské půdy, v rámci kterého je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených ke snížení jistiny úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup zemědělské půdy. Podpora bude poskytnuta až do výše limitu příslušného nařízení *de minimis* (= až 15 000 € na jeden podnik). Uvedená podpora může být poskytnuta i opakovaně. Program podpory je určen pro zemědělské podnikatele, kteří působí v oblasti zemědělské prvovýroby.

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory: v rozmezí od 25 % do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. škošek, tj. réva vinná, chmel,
- ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody, brambory,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. škošek a LAKR, přadné rostliny (len a konopí), produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

Investiční úvěry

Účelem Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu podpory Investiční úvěry je pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“. Úvěr nesmí být použit na nákup (pořízení) nemovitého majetku. Doba splatnosti Úvěru na uvedené investice nepřesáhne 15 let (od podpisu smlouvy o poskytnutí Úvěru). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil. Kč.

Provozní úvěry

Účelem provozního Úvěru poskytnutého PGRLF v rámci programu podpory Provozní úvěry je provozní financování zpracovatelů zemědělských produktů ve smyslu „Pokynů“.

Doba splatnosti Úvěru na stanovené provozní financování nepřesáhne 2 roky (od podpisu smlouvy o poskytnutí Podpory). Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 2 mil. Kč.

Sociální zemědělství: Program podpory je určen zemědělskému prvovýrobcí, který umožní znevýhodněným osobám spolupodílet se na běžných (nebo zvláště vyčleněných) činnostech farmy, má uzavřené pracovní smlouvy s uvedenými osobami a uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. V rámci uvedeného programu jsou poskytovány úvěry PGRLF, a to úvěry jak investiční, tak úvěry provozní.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Značka KLASA během svého fungování prokázala svou marketingovou sílu a stala se nedílnou součástí prodejní marketingové podpory domácích producentů potravin. Marketingová podpora kvalitních potravin neovlivní pouze české zemědělství a potravinářství, ale celou ekonomiku a příjmy státního rozpočtu. Zvýšení výroby a prodeje potravin zabezpečí potřebu zemědělské produkce, vyšší zaměstnanost - zejména ve venkovských regionech se svízelnou sociální situací a vyvolá požadavky na zvýšení výroby dodavatelského průmyslu.

Držiteli ocenění národní značkou KLASA k srpnu 2016 je celkem 1 100 produktů od cca 222 českých a moravských výrobců.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Soutěž o značku „Regionální potravina“ se vyhlašuje v každém ze 13 krajů ČR. Zemědělský nebo potravinářský výrobek, který je předmětem žádosti o udělení značky, musí být vyroben v příslušném regionu ze surovin z daného regionu, případně je-li to z objektivních důvodů nutné z tuzemských surovin. Značka Regionální potravina je již pátým rokem součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstříc silícímu zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz

5. Reforma Společné zemědělské politiky pro období 2015–2020

Rostlinná výroba, včetně pěstování ovoce a zeleniny, je v podmínkách ČR podporována několika dotačními tituly v rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky EU.

Vícesložkový systém přímých plateb (SAPS, ozelenění, VCS a platba pro mladé zemědělce)

Společná zemědělská politika (SZP) v rámci přímých plateb klade důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo na podporu tzv. citlivých komodit pomocí dobrovolné podpory vázané na produkci. Od roku 2015 přímé platby v ČR tvoří jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS), platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greeningová platba), dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) a platba pro mladé zemědělce.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS i nadále tvoří nejvýznamnější část přímých plateb. Poskytnutí podpory v rámci SAPS upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády (nařízení vlády č. 50/2015 Sb.). Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS v letech 2010–2015

Rok	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS (EUR/ha)	Sazba SAPS (Kč/ha)
2010	581,177	165,07	4 060,80
2011	667,365	189,32	4 686,50
2012	755,659	214,28	5 387,30
2013	832,828	235,86	6 068,88
2014	773,751	218,08	5 997,23
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54

Pramen: MZe

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácen spolu s greeningovou platbou.

SAPS je poskytován ze zdrojů EU na hektar způsobilé zemědělské půdy. Poskytnutí SAPS je mimo jiné podmíněno splněním podmínek aktivního zemědělce a zemědělského podnikatele, řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a také dodržováním některých povinných požadavků na hospodaření, které jsou společně s DZES známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross - Compliance). Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS, činí 1 ha zemědělské půdy. Žádost o poskytnutí SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti ke Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) zpravidla do 15. května příslušného kalendářního roku.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování

výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area - EFA). Podmínky této platby upravuje **nařízení vlády č. 50/2015 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů. Žádost o poskytnutí greeningové platby je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Vnitrostátní stropy a sazby greening v letech 2015–2016

Rok	Obálka SAPS (mil. EUR)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Sazba (EUR/ha)	Sazba (Kč/ha)
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support - VCS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb. V minulých letech byly finanční prostředky ve výši 3,5 %, pro rok 2014 ve výši 6,5 % roční obálky na přímé platby, směřovány prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele, krav bez tržní produkce mléka, mléčného sektoru a chov ovcí a koz.

Pro období 2015–2020 budou finanční prostředky v rámci VCS směřovat nejenom na tyto sektory, ale i na **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny podmíněné chovem hospodářských zvířat, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,46 mld. Kč). Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci ovocných druhů s VVP a VP upravuje § 22 a § 23 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Nejdůležitější předpisy EU pro přímé platby:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se **zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008** a nařízení Rady (ES) č. **73/2009**, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1306/2013**, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s VVP a VP činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je veden v evidenci sadů u ÚKZÚZ a v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS), vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V případě ovocného druhu jahodník se podpora na produkci poskytne na výměru standardní orné půdy. Pro účely poskytnutí dotace je žadatel dále povinen prokázat požadovaný objem vlastní produkce včetně výrobních kalkulací pro jednotlivé ovocné druhy.

Průměrně bude pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví ovoce v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Sazba platby na produkci ovoce s VVP:

- rok 2015 - ve výši 13 734,02 Kč/ha
- rok 2016 - ve výši 13 849,96 Kč/ha

Sazba platby na produkci ovoce sVP:

- rok 2015 - ve výši 9 491,99 Kč/ha
- rok 2016 - ve výši 8 495,28 Kč/ha

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Poskytnutí platby pro MZ upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádost o tuto platbu je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Sazba platby pro rok 2016 byla stanovena ve výši 878,64 Kč/ha.

e) Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňuje novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále budou podporovat stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž bude vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS. PVP bude i nadále poskytováno výhradně z rozpočtu ČR, maximálně však ve výši 75 % pro rok 2015, 70 % pro rok 2016, 65 % pro rok 2017, 60 % pro rok 2018, 55 % pro rok 2019 a 50 % pro rok 2020.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám. Žádost o poskytnutí PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Výše obálek a sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP v roce 2016

Sektor	Sazba
Zemědělská půda	178,32 Kč/ha
Chmel	4 845,07 Kč/ha
Brambory na škrob	1 621,74 Kč/t
Přežvýkavci	95,40 Kč/VDJ
KBTPM	121,28 Kč/VDJ
Ovce/kozy	57,47 Kč/VDJ

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) - Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014–2020, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. **1305/2013**, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz

Projektové operace PRV na období 2014–2020

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %, a tu je možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (LFA) oblastech o 10 % navýšit. Maximální míra dotace je 60 %.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- b) rostlinná výroba - projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) rostlinná výroba - projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) rostlinná výroba - projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Na přelomu září a října 2015 proběhlo 1. kolo příjmu žádostí o dotaci z této operace. Stav administrace 1. kola ke dni 30. 9. 2016:

	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet schválených žádostí	Požadavek na dotaci schválených žádostí (Kč)
Záměr b)	202	55 068 732	157	42 440 519
Záměr g)	352	311 701 499	300	259 283 978
Záměr l)	143	1 068 433 020	59	578 723 119
Operace 4.1.1 Celkem	2 233	7 600 190 023	1 502	4 283 914 509

3. kolo příjmu žádostí proběhlo v termínu od 11. 10.–31. 10. 2016 (ve 2. kole příjmu nebyl vyhlášen příjem žádostí o dotaci z této operace). Alokace na celou operaci byla schválena ve výši 3 597 mil. Kč, z toho 961 mil. Kč je určeno na rostlinnou výrobu. Další příjem žádostí z operace 4.1.1 se předpokládá v říjnu 2017.

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů - 40 % dotace na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

První příjem žádostí v této operaci proběhl ve 2. kole příjmu žádostí o dotaci v květnu 2016. Bylo podáno 682 žádostí s požadavkem na dotaci 852 500 000 Kč, z toho 619 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 773 750 000 Kč bylo doporučeno k podpoře. Ostatních 63 projektů bylo zařazeno mezi náhradníky. Další příjem žádostí se předpokládá ve 4. kole příjmu žádostí v dubnu 2017.

Operace 10 - Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) - dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrováná produkce ovoce** - sazba 404 €/ha ovocného sadu, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha,
- **integrováná produkce jahodníku** – sazba 433 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Operace I I - Ekologické zemědělství - dle NV č. 76/2015 Sb.

a) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- intenzivní sady* – sazba 825 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

b) v rámci ekologické produkce

- intenzivní sady* – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- ostatní sady* – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- krajinotvorné sady* – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

Přehled o dosavadním čerpání podpor v rámci EAFRD

Opatření osy I: I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

Rok	Počet schválených žádostí	Výše proplacených finančních prostředků
2008	55	120,3 mil. Kč
2009	54 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina) 64 – nosné konstrukce (ovoce, chmel, réva) 32 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	200,7 mil. Kč 111,3 mil. Kč 84,0 mil. Kč
2010	40 – modernizace skladovacích kapacit (ovoce, zelenina)	137,0 mil. Kč
2011	10 – modernizace zem. podniků (ovoce, zelenina) 3 – skleníky, fóliovníky, kontejnerovny	14,8 mil. Kč 0,4 mil. Kč
2012	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2013	Neproběhl žádný příjem žádostí	-
2014	93 – modernizace skladů (ovoce, zelenina) 33 – nosné konstrukce v sadech	152,0 mil. Kč 17,0 mil. Kč
2015	42 – stroje pro pěstování ovoce 2 – technologie pro RV (ovoce, zelenina, brambory, chmel)	30,5 mil. Kč 6,1 mil. Kč

Opatření osy II: - II.1.3 Agroenvironmentální opatření (AEO)• **ekologické zemědělství**

- a) - **sazba 849 €/ha**, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2008	1 122 ha	26,2 mil. Kč
2009	2 409 ha	53,2 mil. Kč
2010	1 952 ha	43,5 mil. Kč
2011	2 748,5 ha	61,2 mil. Kč
2012	3 638,5 ha	76,5 mil. Kč
2013	3 576,1 ha	76,7 mil. Kč
2014	3 648,6 ha	74,7 mil. Kč
2015	3 369,0 ha	78,3 mil. Kč

Poznámka: v roce 2015 bylo podáno 100 žádostí na 1 347,0 ha s předpokladem finanční částky ve výši 31,4 mil. Kč, které budou proplaceny v roce 2016.

- b) - **sazba 510 €/ha**, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2011	1 928,6 ha	25,8 mil. Kč
2012	2 630,6 ha	33,6 mil. Kč
2013	2 690,7 ha	34,5 mil. Kč
2014	2 738,2 ha	35,1 mil. Kč
2015	2 836,0 ha	39,5 mil. Kč

Poznámka: v roce 2015 bylo podáno 192 žádostí na 1 317,9 ha s předpokladem finanční částky ve výši 18,0 mil. Kč, které budou proplaceny v roce 2016.

• **integrováná produkce ovoce - sazba 435 €/ha ovocného sadu**

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2008	6 231 ha	74,5 mil. Kč
2009	6 772 ha	77,1 mil. Kč
2010	7 855 ha	91,5 mil. Kč
2011	11 132 ha	127,0 mil. Kč
2012	11 456,2 ha	124,9 mil. Kč
2013	10 941,2 ha	121,1 mil. Kč
2014	11 004,5 ha	120,6 mil. Kč
2015	10 429,4 ha	124,4 mil. Kč

Poznámka: v roce 2015 bylo podáno 69 žádostí na cca 2 019 ha s předpokladem finanční částky ve výši 19,7 mil. Kč, které budou proplaceny v roce 2016.

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

SZP je od 1. 1. 2014 reformována, reforma zahrnuje všechny hlavní nástroje SZP, včetně NR (ES) č. 1234/2007. Reforma co nejvíce harmonizuje, zefektivňuje a zjednodušuje ustanovení, zejména ustanovení týkající se více než jednoho zemědělského odvětví, a to i tak, že zajišťuje, aby jiné než podstatné prvky opatření mohla Komise přijímat prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. **ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.**

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce OP s tím, že pro případ výdajů na krizi je možno toto procento navýšit **na 4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ruší následující nařízení: (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1601/96, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007

- **odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.**

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007 a NK (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k výrazným odlišnostem mezi jednotlivými členskými státy EU 28 musely jednotlivé státy vypracovat **Vnitrostátní strategii pro operační programy organizací producentů (VS)**. VS ČR obsahuje typy opatření, schválené NV č. 318/2008 Sb., které je možno zahrnout do operačního programu OP a které jsou uznatelné k proplácení v rámci podpor. Součástí VS je i **Vnitrostátní rámec pro environmentální opatření (VR)**. Jednotlivá opatření VR jsou rovněž schválena v NV č. 318/2008 Sb., v platném znění. Výběr alespoň dvou těchto opatření je nezbytnou povinností organizace producentů pro schválení jejího operačního programu, nebo využití 10% finančního objemu z operačního programu. Pro období 2015–2020 jsou členské státy povinny vypracovat novou VS i VR.

Nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 3/2008 (ve znění NK (ES) č. 1313/2008, 1085/2011, 737/2013 a 796/2014).

<p>Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor</p> <p>Nařízení Komise (EU) č. 543/2011</p> <p>Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013</p> <p>Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb.)</p>	<p>Licence pro ovoce a zeleninu</p> <p>Nařízení Komise (ES) č. 376/2008</p> <p>Nařízení Komise (EU) č. 543/2011</p> <p>Nařízení Komise (ES) č. 341/2007</p> <p>Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013</p>
<p>Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny</p> <p>Nařízení Komise (ES) č. 408/2003</p> <p>Nařízení Komise (EU) č. 543/2011</p> <p>Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)</p>	

6.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ (School Fruit and Vegetables Scheme)

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. Česká republika stanovila jako cílovou skupinu nejdříve žáky 1.–5. ročníků základních škol, od roku 2014 jsou to žáci prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. U těchto dětí se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR vynaložená k financování produktů dodávaných v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč byl 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč 27% podíl z ČR). Projektu se zúčastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1.–5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jednalo o 71,1 %,
- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jednalo o 80 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** celkem 90 732 292 Kč, projektu se zúčastnilo 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 81 %,
- **ve školním roce 2012/2013** celkem 139 028 645 Kč, projektu se zúčastnilo 3 364 škol s počtem 416 670 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 85 %,

- **ve školním roce 2013/2014** celkem 143 865 796 Kč, projektu se účastnilo 3 530 škol s počtem 456 233 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 315 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 90 %,
- **ve školním roce 2014/2015** celkem 169 389 659 Kč (mění se podíl spolufinancování EU 88 % a ČR 12 %). Projektu se zúčastnilo 3 741 škol s počtem 509 030 žáků prvního stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč a nově stanovený limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 95 %.
- **ve školním roce 2015/2016** celkem 172 060 367 Kč. Projektu se zúčastnilo 3 810 škol s počtem 539 747 žáků z prvních ročníků základních škol včetně dětí z přípravných tříd. Celkový roční limit na produkty na jednoho žáka byl stanoven ve výši 318,30 Kč a limit na doprovodná opatření činil na jednoho žáka 40 Kč. Z cílové skupiny dětí se jednalo o 97 %.

ČR čerpala prostředky na projekt (včetně souvisejících nákladů) s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010, s 99,1% úspěšností ve školním roce 2010/2011, s 98,5% úspěšností ve školním roce 2011/2012, s 99,1% ve školním roce 2012/2013, s 99,2 % ve školním roce 2013/2014 a s 97,7 % ve školním roce 2014/2015.

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Nařízení vlády č. 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR 1234/2007, pokud jde o podporu ES na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty.

Od školního roku 2016/2017 se **nařízením Komise (ES) č. 288/2009** nahrazuje:

- **prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/248**, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávání a distribuci ovoce a zeleniny, výrobků z ovoce a zeleniny a banánů v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“, a kterým se stanoví orientační přidělení podpory, a
- **nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/247**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky a distribuci ovoce a zeleniny, výrobků z ovoce, zeleniny a banánů v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“.

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

V červnu 2011 vešlo v platnost **Nařízením Komise (EU) č. 543/2011**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a

- v červnu roku 2013 **prováděcí Nařízením Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

6.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, korýšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, **ovoce a zeleniny**, sladového výtažku a potravinových přípravků. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2014**, kterým se stanoví dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících *rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi*, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu nemožnosti překročit tento limit pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014**, které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech a podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření mělo platnost do konce června 2015.

Dne 25. června 2015 byl ruský zákaz prodloužen do 5. srpna 2016. Na základě toho vydala Komise nové **NK (EU) č. 2015/1369**, kterým se mění NK (EU) č. 1031/2014 a kterým se stanovila další dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty ovoce a zeleniny. Nařízení bylo opět cíleno na ty členské státy, které v minulých letech exportovaly do Ruska. Všechny 28 států mělo navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Seznam produktů byl rozšířen o pomeranče, klementinky, mandarinky, citróny, broskve a nektarinky. O podporu mohli žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2016. ČR v roce 2015 neuplatnila pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale byl stanoven termín 30. dubna 2016, do kterého se přijímaly žádosti.

Mimořádná opatření na základě prodloužení ruského zákazu pokračovala i v období 2016/2017. Dne 10. června 2016 vyšlo nové nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/921, kterým se stanoví další dočasná mimořádná podpurná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Nařízení je cíleno na 16 členských států, tradičních vývozců do Ruska. Všechny 28 států má navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů. Do seznamu produktů byly nově přidány třešně a tomely. O podporu mohou žádat členové i nečlenové organizací producentů na opatření stahování z trhu, sklizení nezralého ovoce a zeleniny nebo jejich nesklizení, provedené v období do 30. června 2017. V letošním roce se opět neuplatňuje pravidlo „kdo dřív přijde, ten dřív dostane“, ale je stanoven termín 30. dubna 2017, do kterého se přijímají žádosti. Při překročení počtu žádostí převyšující notifikované množství 3 000 t bude výše dotace upravena koeficientem.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to: CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITAZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice, a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání: EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.
- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).
- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.
Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tucharaz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.

- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.
- **V roce 2011** se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2013** činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2014** bylo v ČR uznáno 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.
- **V roce 2015** je v ČR uznáno 19 OP (nově o odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; předběžně uznaných SP jsou 2.
- **K 21. 1. 2016** je uznáno 18 OP (odbytové družstvo Mochov skončilo), předběžně uznaných SP činí 2 a jedna uznaná nadnárodní OP.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1.–31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (do 31.8.)
Finanční podpora pro OP	48 955 552	45 483 324	54 507 554	48 519 902	71 706 511	47 415 544
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	16 940 000	13 660 374	13 437 996	8 167 853	5 124 779	3 189 321

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

b) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí podléhá předložení dovozní licence pouze u určitých produktů. Vývoz čerstvého ovoce nepodléhá předložení vývozní licence.

Dovoz čerstvých jablek (KN 0808 1080) ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence, s platností od 1. 9. 2011 byla tato povinnost zrušena prováděcím NK (EU) č 543/2011.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence - vydávání licencí se řídilo NR (ES) č. 2014/2005, ve znění pozdějších předpisů. Tato povinnost byla s platností od 1. 1. 2012 zrušena.

8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
 - 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení,
 - 225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,
 - 4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,
 - 211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,
 - 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,
 - 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,
 - 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,
 - 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
 - 289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,
 - 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,
 - 211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),
 - 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,
 - 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb.,
 - 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
 - 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb.,
 - 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb.,
 - 72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb.,

50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 61/2016 Sb.,

307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb.,

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb., 166/2016 Sb.,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, účinnost od 1. 9. 2008, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb. a 327/2015 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb.,

79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb., 400/2013 Sb., 29/2014 Sb., 75/2015 Sb., 113/2015 Sb.,

75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 29/2014 Sb., 308/2014 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění zák. č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb., 64/2014 Sb., 250/2014 Sb.),

- prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění, 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin (účinnost od 1. 1. 2014),

32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb.,

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb.,

- prováděcí předpisy:

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb., 362/2015 Sb.,

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:
94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb., 83/2016 Sb.,
382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb.),

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

- prováděcí předpisy:
377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb.,
257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,
474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb., 131/2014 Sb.,
275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb.,
273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,
116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.**Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),****Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb., 100/2001 Sb.****Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 69/2013 Sb., 64/2014 Sb., 39/2015 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.****Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb.**

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb.,

- prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb., 345/2015 Sb., 53/2016 Sb.

9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2015

V roce 2015 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvého ovoce celkem u 215 kontrolovaných osob. V rámci 688 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 337 šarží čerstvého ovoce, z čehož 248 šarží (18,6 %) nevyhovělo požadavkům na jakost a označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (26,6 %), dále ze třetích zemí (12,9 %) a obdobný podíl z ČR (12,9 %). U 118 nevyhovujících vzorků (47,6 % ze všech nevyhovujících vzorků) nebyl původ deklarován.

Nejvíce nedostatků bylo, stejně jako v předchozích letech, zjištěno u bobulového ovoce, kdy 31,7 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující. Vyšší procento 25 % nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u skupiny tropického ovoce (ananas, mango, tomel, avokádo, liči, banány) a citrusového ovoce (20,1 %). Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (58,7 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoskladech (36,5 %). Tomu odpovídal i počet vzorků čerstvého ovoce nesplňující požadavky na jakost či označování, kdy prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost vyplývajících z NK (EU) č. 543/2011, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky zasahující do dužniny. V případě označení se nedostatky stále opakují. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním byl rovněž nesoulad při označení země původu na obale produktu a regálové etiketě umístěné nad tímto produktem.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2015 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	28	0,0	159	23,3	214	0,0	18	5,6	419	9,1
Peckové	7	0,0	115	28,7	57	3,5	3	0,0	182	19,2
Bobulové	5	0,0	203	44,3	74	0,0	2	0,0	284	31,7
Citrusové	0	-	222	28,8	96	0,0	1	0,0	319	20,1
Tropické	0	-	82	24,4	47	0,0	0	-	129	15,5
Subtropické	0	-	4	25,0	0	-	0	-	4	25,0
CELKEM	40	0,0	785	31,2	488	0,4	24	4,2	1 337	18,6
Původ zboží										
ČR	38	0,0	115	27,8	22	0,0	4	0,0	179	18,0
Třetí země	0	-	102	30,4	99	0,0	2	50,0	203	15,8
EU mimo ČR	1	0,0	312	20,5	261	0,8	18	0,0	592	11,1
Neuveden	1	0,0	256	46,1	106	0,0	0	-	363	32,5

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005**, **ve znění pozdějších předpisů**) byla ověřena u celkem 398 vzorků čerstvého ovoce. U pěti z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (2 vzorky organické pesticidy, 1 vzorek fungicid, 1 vzorek chlorečnanů, 1 prokázaná genetická modifikace – 35S promotor z CaMV u papáji).

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2015

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	3	0,0	85	1,2	145	0,7	266	5,6	213	10,8
Peckové	4	0,0	39	5,1	57	0,0	124	24,2	87	6,9
Bobulové	5	100,0	46	8,7	81	3,7	185	37,8	98	12,2
Citrusové	7	28,6	115	4,3	62	0,0	242	19,0	152	10,5
Tropické	2	0,0	37	10,8	53	1,9	73	20,5	46	8,7
Subtropické	0	-	2	0,0	0	-	4	25,0	0	-
Celkem	21	33,3	324	4,9	398	1,3	894	19,8	596	10,2

Pramen: SZPI

Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů) bylo v roce 2015 v tržní síti provedeno celkem 227 kontrol. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 312 vzorků skořápkových plodů, z nichž 44 vzorků nevyhovělo. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků dle země původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce původem z EU (31,8 %) a také u skořápkového ovoce, jehož země původu nebyla uvedena (31,8 %), dále u původu z ČR (22,7 %).

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2015 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	29	13,8	262	14,5	12	16,7	9	0,0	312	14,1
Původ zboží										
ČR	22	13,6	111	6,3	0	-	8	0,0	141	7,1
Třetí země	7	14,3	14	35,7	6	0,0	0	-	27	22,2
EU mimo ČR	0	-	108	11,1	4	50,0	1	0,0	113	12,4
Neuveden	0	-	29	48,3	2	0,0	0	-	31	45,2

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem u skořápkového ovoce byla přítomnost plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. Často byla zjišťována jádra skořápkového ovoce s netypickou vůní a chutí po žluklých tucích. V několika případech byli ve vzorcích přítomni škůdci nebo byla zjištěna malospotřebitelská balení s jádry skořápkových plodů poškozenými škůdci. V případě nesprávného označování nejčastějším důvodem bylo neuvedení země původu potraviny nebo nebyly uvedeny informace pro spotřebitele na obale v českém jazyce.

Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 71 vzorků. U tří vzorků byl zaznamenán nedeklarovaný alergen – arašidy.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2015

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	13	15,4	145	3,4	71	4,2	235	14,0	20	5,0

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky **NK (EU) č. 884/2014**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí **nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2015 dovezeno 79 zásilek skořápkových plodů. V osmi případech byl proveden odběr vzorku a analýza na přítomnost aflatoxinů. Všechny výsledky byly vyhovující.

Certifikace čerstvého ovoce v roce 2015

V roce 2015 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s **nařízením Komise (EU) č. 543/2011**. Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při jejich dovozu či vývozu **do/ze třetích zemí**. Jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Unie. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která dováží nebo vyvážá čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) do/ze třetích zemí je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle **zákona č. 146/2002 Sb.**, o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2015 bylo při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě hlášeno na jednotlivé

inspektoráty celkem 64 zásilek (z celkového počtu tvořilo 38 zásilek ovoce, 26 zásilek zelenina). Inspektoři SZPI vystavili celkem 33 certifikátů (17 certifikátů vystaveno při dovozu ovoce, 16 certifikátů při dovozu zeleniny). Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 6 šarží, na které byly vystaveny celkem 4 certifikátů o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2016

V prvním pololetí roku 2016 bylo v rámci 315 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 557 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo z nich vyhodnoceno 119 vzorků, z toho bylo 33,6 % vzorků původem z EU, ze třetích zemí 20,2 %, u 33,6 % odebraných vzorků nebyl původ deklarován.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí roku 2016 dle místa kontroly

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	4	0,0	70	34,3	76	0,0	6	0,0	156	15,4
Peckové	0	-	36	41,7	26	7,7	4	0,0	66	25,8
Bobulové	2	0,0	83	45,8	32	0,0	3	0,0	120	31,7
Citrusové	2	0,0	104	31,7	44	0,0	1	0,0	151	21,9
Tropické	0	-	42	16,7	20	0,0	0	-	62	11,3
Subtropické	0	-	2	0,0	0	-	0	-	2	0,0
CELKEM	8	0,0	337	34,7	198	1,0	14	0,0	557	21,4
Původ zboží										
ČR	5	0,0	41	36,6	9	0,0	1	0,0	56	26,8
Třetí země	1	0,0	66	36,4	61	0,0	2	0,0	130	18,5
EU mimo ČR	2	0,0	152	25,0	124	1,6	11	0,0	289	13,8
Neuveden	0	-	78	51,3	4	0,0	0	-	82	48,8

Pramen: SZPI

Z jednotlivých skupin čerstvého ovoce bylo nejvíce nevyhovujících vzorků zjištěno u bobulového ovoce (31,7 %), dále u peckového (25,8 %), citrusového (21,9 %) a jádrového ovoce (15,4 %). Kontroly byly prováděny ve velkoskladech, avšak především v maloobchodě, kde byly zjištěny prakticky všechny nevyhovující vzorky.

Stejně jako v předchozích letech nejčastějším nedostatkem u hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost. Byly zjištěny plody napadené hnilobou nebo plísní a dále plody s otlaky zasahujícími do dužniny. V případě označení na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2016

Ovoce	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	4	0,0	25	0,0	42	0,0	101	12,9	81	14,8
Peckové	0	-	6	0,0	18	0,0	33	33,3	23	30,4
Bobulové	2	0,0	19	10,5	34	0,0	83	41,0	34	5,9
Citrusové	10	30,0	37	8,1	47	0,0	92	28,3	58	5,2
Tropické	1	0,0	17	11,8	32	0,0	29	24,1	15	0,0
Subtropické	0	-	2	0,0	0	-	2	0,0	1	0,0
Celkem	17	17,6	106	6,6	173	0,0	340	26,8	212	11,3

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 173 vzorků čerstvého ovoce. U žádného z analyzovaných vzorků nebylo zaznamenáno překročení hygienického limitu.

Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2016 bylo provedeno 71 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování. Bylo zkontrolováno celkem 86 šarží, z nichž 18 nevyhovělo požadavkům právních předpisů. Skořápkové ovoce původem z EU tvořilo největší podíl zkontrolovaných šarží (36 %), z tuzemska (32,6 %) a ze třetích zemí 11,6 %.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v I. pololetí 2016 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% neyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	16	0,0	68	26,5	2	0,0	0	-	86	20,9
Původ zboží										
ČR	7	0,0	21	14,3	0	-	0	-	28	10,7
Třetí země	6	0,0	4	50,0	0	-	0	-	10	20,0
EU mimo ČR	0	-	29	24,1	2	0,0	0	-	31	22,6
Neuveden	3	0,0	14	42,9	0	-	0	-	17	35,3

Pramen: SZPI

Nejčastěji byly u nevyhovujících vzorků zjišťovány plody napadené škůdci, plody s netypickou vůní a chutí. Ve třech případech nebyly údaje na obale uvedeny údaje o výrobci potravin. Při ověření zdravotní bezpečnosti skořápkových plodů jsou prováděny především analýzy na stanovení obsahu aflatoxinů. Bylo analyzováno 24 vzorků, u žádného vzorku nebylo zjištěno překročení maximálního limitu.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2016

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	2	50,0	24	0,0	24	0,0	51	27,5	4	75,0

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (EU) č. 884/2014, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, bylo v I. pololetí 2016 dovezeno 48 zásilek skořápkových plodů. Jednalo se o 8 zásilek arašídů z Číny, 1 zásilku pistácií z Íránů a 26 zásilek lískových ořechů a 13 zásilek pasty z lískových ořechů z Turecka. Bylo odebráno 11 vzorků, u nichž byla provedena analýza na přítomnost aflatoxinů. Do volného oběhu nebyly propuštěny 2 zásilky arašídů z Číny.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2015

V roce 2015 bylo inspektory SZPI provedeno 249 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování z pracovaného ovoce. Bylo odebráno celkem 350 vzorků, tj. o 21 % méně oproti roku 2014, z nichž jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 55 vzorků, tj. 15,7 % (z toho 19 vzorků tuzemských). K nejproblematictější nálezla skupina sušeného ovoce a ovocné pomazánky.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (66 % zkontrolovaných vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2015

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	19	31,6	34	8,8	33	15,2	0	-	86	16,3
kompoty	4	,0	8	25,0	0	-	1	0,0	13	15,4
proslazené a kandované ovoce	6	16,7	34	11,8	0	-	0	-	40	12,5
sušené ovoce	16	0,0	141	19,1	13	0,0	2	100,0	172	16,9
uprav. chlazené ovoce	4	0,0	1	0,0	0	-	4	25,0	9	11,1
ost. ovocné výrobky	12	0,0	13	15,4	2	50,0	0	-	27	11,1
zmrazené ovoce	1	0,0	2	50,0	0	-	0	-	3	33,3
Celkem	62	11,3	233	16,7	48	12,5	7	42,9	350	15,7
Původ zboží										
ČR	55	10,9	68	14,7	18	5,6	6	33,3	147	12,9
EU mimo ČR	1	100,0	89	20,2	16	12,5	0	-	106	19,8
Třetí země	6	0,0	26	7,7	4	0,0	1	100,0	37	8,1
Neuveden	0	-	50	18,0	10	30,0	0	-	60	20,0

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Při kontrole jakosti bylo nejčastěji zjišťováno nedodržení požadovaného ovocného podílu (9 vzorků) a refraktometrické sušiny (8 vzorků) u ovocných pomazánek. Významným důvodem nevyhovění byla také přítomnost škůdců zejména u sušeného ovoce a nedostačující označování spotřebitelských obalů. U tří

vzorků ovocných pomazánek byla zjištěna konzervační látka kyselina sorbová, která nebyla deklarována na obale potraviny. U jednoho vzorku kandovaného ovoce bylo analyzováno nepovolené barvivo allura červeň. Jeden vzorek sušených švestek byl hodnocen jako nevyhovující z důvodu přítomnosti tetramethrinu – jedné ze složek přípravku „Biolit“, který je používán jako insekticid pro hubení hmyzu.

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2016

V průběhu I. pololetí 2016 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 177 vzorků, tj. o 8,6 % více v porovnání se stejným obdobím roku 2015. Nevyhovělo celkem 56 vzorků, z toho 24 z tuzemska, 22 vzorků ze zemí EU a 2 vzorky ze třetích zemí. Z hlediska jednotlivých skupin bylo zjištěno nejvíce závad u ovocných pomazánek, kdy 26 odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující. Další nevyhovující vzorky byly zjištěny rovněž u sušeného ovoce.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v I. pololetí roku 2016

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	14	57,1	36	54,5	0	-	2	0,0	52	54,2
kompoty	0	-	10	30,0	0	-	0	-	10	30,0
proslazené a kandované ovoce	5	33,3	10	20,0	2	50,0	0	-	17	26,7
sušené ovoce	11	0,0	55	16,4	9	11,1	0	-	75	13,3
upravené chlazené ovoce	0	-	1	0,0	0	-	1	0,0	2	0,0
ost. ovocné výrobky	8	25,0	2	0,0	0	-	10	100,0	20	60,0
zmrazené ovoce	0	-	1	100,0	0	-	0	-	1	100,0
Celkem	38	28,9	115	28,7	11	18,2	13	76,9	177	31,6
Původ zboží										
ČR	35	31,4	23	13,0	3	0,0	11	90,9	72	33,3
EU mimo ČR	0	-	70	31,4	0	-	2	0,0	72	30,6
Třetí země	1	0,0	7	28,6	1	0,0	0	-	9	22,2
Neuveden	2	0,0	15	40,0	7	28,6	0	-	24	33,3

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Při kontrole jakosti bylo u pěti vzorků konzervovaného ovoce zjištěno nedodržení ovocného podílu či refraktometrické sušiny deklarovaného na obale. Dva vzorky kandovaného ovoce obsahovaly nepovolené barvivo a další vzorek nedeklarovanou kyselinu sorbovou. Jeden vzorek rozinek nevyhověl z důvodu překročení limitu pro ochratoxin A. Při **senzorickém** hodnocení byla častým nedostatkem neodpovídající vůně, chuť a vzhled zejména u sušeného a proslazeného ovoce. Dalším nedostatkem byla přítomnost plísní na sušeném ovoci. Při kontrole **označování** na obale nebo v místě nabídky u nevyhovujících vzorků nebyly uvedeny povinné údaje v češtině a často u ovocných pomazánek chyběla informace o obsahu přírodních sladidel.

SVĚTOVÝ TRH

Po velmi nízké sklizni citrusů v USA v sezóně 2015/16 bude i v letošní sezóně situace stejná, ztráty jsou očekávány u pomerančů a grapefruitů, vyšší sklizeň bude pouze u citrónů. Na základě odhadů bude sklizeno celkem 7,2 mil. t citrusů, což bude o 8 % méně než v roce minulém a o 21 % méně oproti pětiletému průměru. Sklizeň pomerančů se očekává ve výši cca 4,7 mil. t, přičemž asi 60 % pochází z Floridy, která disponuje velkými kapacitami na jejich zpracování. Produkce citrónů se odhaduje vyšší o cca 2 % v objemu 827 tis. t, naproti tomu u grapefruitů se očekává 6% pokles na celkových 686 tis. t.

Pomerančový koncentrát, oblíbený základ ovocných džusů, se letos dostal do popředí zájmu spekulantů. Díky ničivým hurikánům v Brazílii i postupujícímu onemocnění stromů, známému jako „zelenání citrusů“ (tzv. pomerančový mor), vzrostla cena koncentrátu o více jak 60 %. Surovina je tak nejdražší za poslední čtyři roky a blíží se k historickému maximu. Důvodem je výrazný pokles produkce pomerančů na americké Floridě a v Brazílii, což jsou dvě nejdůležitější pěstitelské oblasti pomerančů na světě.

V Evropě je nejvýznamnějším producentem a vývozcem citrusového ovoce Španělsko. V sezóně 2016/17 bude podle prvních odhadů tamní produkce citrusů vyšší v porovnání s předchozí sezónou, a to v rozsahu 6,8–7,1 mil. t. I když meteorologické podmínky ve vegetačním období byly dobré, sužovala Španělsko v posledních týdnech letního období vlna veder a nedostatek vody, což bude mít negativní dopad na velikost plodů.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry je celkem stabilní. V roce 2015 se oproti očekávání sklídilo o 2,2 % více jablek v porovnání s předchozím rokem. První odhady produkce v roce 2016 však hovoří o mírném poklesu úrody téměř ve všech zemích jižní hemisféry, kromě Austrálie a Nového Zélandu. Nejvíce jsou zde pěstovány odrůdy Gala, Red Delicious, Granny Smith, Fuji a Cripps pink.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (odhad)	2016/2015 %
Argentina	800	1 048	853	930	890	834	820	-2
Austrálie	259	264	293	289	275	309	311	+1
Brazílie	1 226	1 250	1 184	1 063	1 165	1 245	1 100	-4
Chile	1 755	1 784	1 806	1 755	1 667	1 678	1 635	-3
Nový Zéland	448	513	476	550	478	554	548	-1
Jižní Afrika	775	780	813	907	794	863	883	+2
Celkem	5 264	5 639	5 426	5 494	5 269	5 383	5 297	-2

Pramen: WAPA

K významným změnám dochází v některých zemích severní hemisféry jako je Kanada, kde se sklizeň jablek meziročně zvýšila o 24 % na 351 tis. t, Turecko s 16% nárůstem na 2,8 mil. t a USA s 12% zvýšením produkce na 5,0 mil. t, zatímco produkce jablek v Mexiku bude nižší o 16 % (600 tis. t) a ve Švýcarsku předpokládají pokles o 5 % v objemu 134 tis. t.

V zemích severní hemisféry bude produkce hrušek meziročně vyšší zejména v Číně (+6 % v objemu 19,0 mil. t), Turecku (+5 % v objemu 410 tis. t) a na Ukrajině (+2 % na 171 tis. t), naopak k poklesu dojde v USA (-3 % na 629 tis. t) a Švýcarsku (-16 % na 19 tis. t).

PRODUKCE OVOCEV ZEMÍCH EU

V roce 2015 představovaly celkové plochy pro pěstování ovoce v zemích EU cca 2,3 mil. ha. Největší podíl na produkci ovoce mají jablka, jichž se sklídilo cca 12,6 mil. t, přičemž cca 25 % z celkové produkce jablek v EU se urodilo v Polsku, které je spolu se Španělskem a Itálií rovněž předním producentem jahod i třešní.

Produkce vybraných druhů ovoce v členských státech EU v roce 2015

	Ovoce celkem		Z toho:							
			Jablka		Broskve		Jahody		Třešně a višně	
	Rozloha v tis. ha	Podíl na pěstební ploše EU v %	Produkce v tis. t	Podíl v %	Produkce v tis. t	Podíl v %	Produkce v tis. t	Podíl v %	Produkce v tis. t	Podíl v %
EU	2 347,0	100,0	12 685,4	100,0	2 800,2	100,0	1 376,4	100,0	882,5	100,0
Německo	67,9	2,9	973,5	7,7	0	0	172,6	12,5	48,6	5,5
Řecko	168,0	7,2	281,8	2,2	648,3	23,2	49,8	3,6	88,4	10,0
Španělsko	636,0	27,1	593,6	4,7	964,1	34,4	399,3	29,0	94,1	10,7
Francie	133,0	5,7	1 967,1	15,5	114,7	4,1	56,9	4,1	41,8	4,7
Itálie	436,7	18,6	2 441,6	19,2	921,2	32,9	143,2	10,4	111,1	12,6
Nizozemsko	21,4	0,9	335,9	2,6	0	0	57,7	4,2	13,2	1,5
Portugalsko	84,7	3,6	328,2	2,6	32,8	1,2	9,7	0,7	17,0	1,9
Rakousko	11,4	0,5	287,6	2,3	2,9	0,1	13,4	1,0	7,5	0,8
ČR	15,6	0,7	155,6	1,2	1,3	0,1	3,3	0,2	2,3	0,3
Polsko	383,8	16,4	3 168,8	25,0	9,9	0,4	214,6	15,6	227,5	25,8
Maďarsko	78,5	3,3	500,0	3,9	40,0	1,4	8,0	0,6	80,0	9,1
Slovensko	4,9	0,2	46,3	0,4	2,1	0,1	1,4	0,1	1,0	0,1
Rumunsko	144,9	6,2	459,6	3,6	18,4	0,7	21,4	1,6	68,1	7,7
Bulharsko	32,3	1,4	58,4	0,5	32,5	1,2	5,0	0,4	49,9	5,7

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (odhad)
EU 15	33,0	32,1	30,9	32,1	31,0	32,5	29,8	30,7	30,9	30,3
EU 13	5,4	3,7	7,2	6,6	5,6	6,1	6,5	7,1	7,1	6,6
EU 28	38,4	35,8	38,1	38,7	36,6	38,6	36,3	37,8	38,0	36,9

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2015

Zahraniční obchod EU s čerstvým ovocem (tis. t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	I-IV 2015
Export	20 286	20 514	21 434	21 499	22 273	11 028
vnitřní	17 021	17 030	17 553	17 525	17 883	9 142
vnější	3 265	3 787	4 083	3 975	4 390	1 886
Hlavní exportéři						
Španělsko	5 265	5 477	5 848	6 076	5 988	3 185
Itálie	2 342	2 296	2 306	2 140	2 129	861
Francie	1 239	1 205	1 125	1 087	1 201	496
Import	28 476	28 476	28 427	29 936	30 085	15 648
vnitřní	16 565	16 565	16 628	17 770	17 779	9 171
vnější	11 911	11 911	11 799	12 166	12 306	6 477
Hlavní importéři						
Německo	4 525	4 516	4 633	4 802	4 724	2 249
Velká Británie	2 220	2 194	2 429	2 476	2 395	1 245
Francie	1 238	1 244	1 296	1 237	1 319	644

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2015

Produkce jádrového ovoce v zemích EU

V roce 2016 celková produkce konzumních jablek v EU pravděpodobně klesne o 3 % v porovnání s předchozím rokem a produkce hrušek v objemu 2,2 mil. t bude nižší o 9 %. Situace na trhu od počátku sezóny je celkem vyrovnaná, zásoby jablek z předchozí sezóny jsou zanedbatelné stejně jako obvyklý tlak exportu jablek z jižní hemisféry. Kromě toho vývoj exportu na nové trhy byl v loňském roce příznivý, avšak dopady ruského embarga pěstitelé stále ještě pociťují.

Kromě škod způsobených intenzivními jarními mrazy v některých zemích střední Evropy (zejména ve Slovinsku, Rakousku, Chorvatsku a Maďarsku), byly celkově klimatické podmínky příznivé s pozitivním vlivem na dobrou kvalitu plodů.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (odhad)	2016/15 %
Itálie	2 164	2 237	2 179	2 293	1 939	2 122	2 456	2 280	2 282	0
Francie	1 528	1 651	1 579	1 701	1 169	1 576	1 444	1 674	1 564	-7
Německo	1 047	1 071	835	953	972	804	1 116	973	1 052	+8
Španělsko	528	470	486	507	386	464	505	482	509	+6
Nizozemsko	376	402	334	418	281	314	353	336	332	-1
Belgie	336	344	288	305	220	220	326	285	234	-18
Řecko	231	224	254	305	242	236	245	242	263	+9
Portugalsko	245	274	251	265	221	284	272	329	263	-20
Velká Británie	201	212	214	226	162	204	225	243	250	+3
Rakousko	159	185	169	199	157	155	188	177	22	-88
Dánsko	26	24	21	20	18	23	26	24	22	-8
Švédsko	18	18	20	17	14	17	16	21	20	-5
CELKEM EU-15	6 859	7 112	6 630	7 209	5 781	6 419	7 172	7 066	6 813	-4
Polsko	3 200	2 600	1 850	2 500	2 900	3 170	3 750	3 979	4 150	+4
Maďarsko	583	514	488	301	750	585	920	522	449	-14
ČR ¹⁾	157	145	103	79	118	121	131	156	119	-24
Bulharsko*	24	36	43	40	31	54	55	55	58	-
Rumunsko*	459	379	423	412	351	387	382	336	371	+10
Litva	74	74	46	49	39	40	27	46	38	-17
Slovinsko	68	64	66	73	45	56	68	71	12	-83
Slovensko ¹⁾	42	48	32	33	36	42	46	40	17	-58
Lotyšsko	34	13	12	8	9	15	10	8	8	0
Chorvatsko**	49	60	89	83	59	96	62	101	35	-65
CELKEM	4 690	3 933	3 152	3 578	4 335	4 546	5 451	5 314	5 257	-1
CELKEM EU-28	11 549	11 045	9 782	10 787	10 116	10 965	12 623	12 380	12 070	-3

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2016

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Celková produkce **hrušek** v roce 2016 se očekává ve výši 2,17 mil. t, tj. o 9 % méně než v předchozím roce. Propad úrody signalizují zejména ve Slovinsku, Chorvatsku, Řecku a Polsku, vyšší sklizeň očekávají pouze ve Velké Británii a Maďarsku.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (odhad)	2016/15 %
Itálie	759	858	680	934	650	726	736	764	678	-2
Španělsko	475	429	456	461	355	403	400	344	303	-12
Francie	157	202	164	176	124	157	131	155	134	-14
Portugalsko	188	198	172	210	115	162	203	134	135	+1
Belgie	170	307	285	295	236	315	374	369	332	-10
Nizozemsko	172	301	274	336	199	327	349	349	352	+1
Německo	38	52	39	47	34	34	45	43	36	-16
Rakousko	85	169	121	160	71	-	-	-	-	-
Řecko	51	43	54	36	42	32	37	60	43	-28
Velká Británie	23	31	33	32	28	26	24	25	28	+12
Dánsko	5	7	6	5	5	6	6	6	5	-17
Švédsko	1	2	1	2	1	1	1	1	1	0
CELKEM EU-15	2 124	2 599	2 285	2 694	1 860	2 189	2 326	2 250	2 047	-9
Polsko	40	90	40	55	45	65	50	80	65	-19
Maďarsko	40	40	36	21	26	36	40	33	35	+6
Slovinsko	4	6	6	4	3	3	4	4	1	-75
Bulharsko*	1	1	2	2	2	1	1	-	-	-
Rumunsko*	53	24	20	28	19	24	17	13	16	+23
ČR ¹⁾	3	6	3	3	6	7	4	10	5	-50
Slovensko	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0
Chorvatsko**	7	5	6	6	2	3	2	2	1	-50
Lotyšsko	1	0	0	0	0	0	1	0	1	-
CELKEM	150	173	114	120	103	140	119	143	125	-13
CELKEM EU-28	2 274	2 772	2 399	2 814	1 963	2 329	2 445	2 393	2 172	-9

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2016

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007, ** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Produkce ovoce na Slovensku

Celková výměra registrovaných ovocných sadů v roce 2015 dosáhla 7 070 ha. Produkční plodné sady činily 4 582 ha, což je meziročně pokles o 3,4 %, ze kterých bylo sklizeno 53,8 tis. t ovoce, tj. meziroční snížení o 3,6 %.

Dovoz čerstvého ovoce v roce 2015 se meziročně mírně zvýšil na celkových 255,4 tis. t. V dovozech dominovalo citrusové ovoce, banány, jablka a hrušky. K nejvýznamnějším dodavatelům čerstvého ovoce náleželo Španělsko, Itálie, ČR, Polsko a Německo. Vývoz ovoce ze SR klesl meziročně o 10 % na 56,7 tis. t. Největší podíl na vývozu představovala jablka, hrušky a banány. Nejvíce bylo vyváženo ovoce do ČR, Itálie a Maďarska. Záporné saldo zahraničního obchodu s čerstvým ovocem ve finančním vyjádření se meziročně zvýšilo o 5,9 % na 193,1 mil. €.

PRODUKCE OVOCEV ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR dosahuje k 31. 5. 2016 podle ČSÚ 20 802 ha, což představuje meziroční zvýšení o 1 400 ha. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (3 660 ha, v roce 2015 dosahovaly 4 852 ha) a Středočeském (3 524 ha, tj. meziroční zvýšení o 118 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 017 ha) a Ústecký (2 004 ha).

Průběh počasí na jaře roku 2015 byl příznivý, nebylo zaznamenáno žádné významné poškození porostů jarními mrazíky. Po odkvětu stromů se však výrazně ochladilo, což zpomalilo vývoj vegetace. Začátkem léta bylo několik pěstitelských lokalit napříč republikou zasaženo silnějším až zcela destruktivním krupobitím, přičemž sady nechráněné protikroupovými sítěmi byly zcela zničeny, a to zejména v Klášterci nad Ohří, dále také v oblasti Brna a Mohelnicka.

Letní měsíce byly extrémně suché. Porosty trvalých kultur nebyly zpočátku zdánlivě suchem poškozeny díky zimní zásobě vody v hlubším půdním profilu. Ve druhé polovině léta se však již ve většině pěstitelských oblastech projevily přímé škody, způsobené trvalým nedostatkem vláhy, jak na úrodě, tak v mnoha případech i na samotných porostech. První významnější dvou až třídenní srážky (30–110 mm) byly zaznamenány až v polovině srpna. Výrazné půdní sucho přetrvávalo v jižních, severovýchodních a západních Čechách a v jižní části Moravy. Poškození porostů se lišilo podle lokality, ale zejména podle půdního typu, stáří porostů, podnože a dostupnosti vodních zdrojů pro závlahu. Přestože na cca 25 % výměry sadů je zbudována závlaha, byly škody způsobené suchem i v takových sadech – zdroje vody byly často vyčerpány nebo byl uložen zákaz odběru vod pro účely závlah. Vzhledem k extrémně vysokým letním teplotám a suchu přestaly porosty prakticky vegetovat.

Zatímco infekční tlak většiny houbových chorob, kromě padlí, byl spíše nižší, rozvoj živočišných škůdců, i vzhledem ke dvěma předchozím mírným zimám, byl vysoký.

Celková sklizeň ovoce byla přesto meziročně výrazně vyšší v objemu 401,1 tis. t (tj. +23,4 %). Produkce se zvýšila u všech ovocných druhů, výjimkou byly jahody, angrešt, meruňky a třešně. Produkce jablek, která představují téměř 65% podíl na celkové sklizni ovoce, dosáhla 259,2 tis. t, což je meziroční nárůst o 24,6 %.

Celková sklizeň ovoce v roce 2015			402 068 ¹⁾ t		
z toho:					
produkční sady ²⁾	191 808 t	48 %	extenzivní sady	210 260 t	52 %
- konzumní ovoce	92 248 t	48 %	- pro zpracování	44 443 t	21 %
- pro zpracování	99 358 t	52 %	- samozásobení	98 100 t	47 %
- neuplatněno	202 t	0 %	- neuplatněno	67 717 t	32 %

Poznámka: ¹⁾ údaj včetně produkce malin; ²⁾ údaj včetně produkce jahod

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jabloně	18 170 681	17 643 854	17 254 898	17 316 094	17 184 310	17 597 834	16 448 389
Hrušně	1 966 179	1 939 270	1 962 068	1 930 953	1 828 624	1 832 224	1 824 329
Broskvoně	1 455 755	1 411 535	1 371 108	1 216 122	1 103 886	1 078 993	1 008 849
Meruňky	1 427 622	1 431 102	1 355 077	1 360 652	1 326 278	1 333 979	1 299 078
Švestky pravé	2 108 979	2 112 688	1 967 008	2 141 273	2 158 231	2 213 077	2 217 722
Třešně	1 474 926	1 395 324	1 412 542	1 376 517	1 417 394	1 420 157	1 429 460
Višně	1 330 671	1 274 480	1 141 322	1 095 774	1 055 300	1 121 086	1 073 943
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1 348 458	1 288 497	1 426 327	1 445 655	1 254 963	1 229 976	1 189 769
Angrešt	1 476 100	1 445 749	1 418 995	1 320 344	1 276 744	1 275 345	1 252 041
Rybíz	9 554 372	9 591 005	9 056 060	9 092 092	8 834 069	8 614 825	8 423 691
Ořešáky vlašské	701 043	667 461	656 367	651 419	654 116	651 842	637 109
POČET CELKEM (bez jahod)	41 014 786	40 200 965	39 021 772	38 946 895	38 093 915	38 369 338	36 804 380
Jahody (ha)	2 153	1 897	1 814	1 789	1 643	1 779	1 688

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jablka	258 946	193 552	158 883	201 486	194 488	207 990	259 165
Hrušky	23 947	16 157	17 044	15 688	17 250	12 351	23 765
Broskve	12 705	8 080	8 348	6 506	9 502	7 310	11 796
Meruňky	13 989	6 352	8 116	5 089	12 506	6 722	6 427
Švestky pravé	24 211	14 135	17 382	14 811	20 134	23 392	33 094
Třešně	15 090	9 366	12 570	10 026	7 492	10 696	9 918
Višně	10 612	6 719	9 210	6 085	8 017	7 124	8 340
Ostatní švestky, slívy, renklódy	17 815	9 943	12 039	10 438	11 551	12 921	12 343
Angrešt	3 326	2 837	2 836	2 626	2 274	3 992	3 084
Rybíz	16 259	13 868	13 692	14 792	15 225	15 937	16 423
Ořechy vlašské	9 784	7 112	4 992	5 298	4 982	6 270	7 072
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	406 683	288 121	265 112	292 845	303 421	314 705	391 427
Jahody	10 812	9 552	8 814	7 190	7 969	10 331	9 691

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jabloně	14,25	10,97	9,21	11,64	11,32	11,82	15,76
Hrušně	12,18	8,33	8,69	8,12	9,43	6,74	13,03
Broskvoně	8,73	5,72	6,09	5,35	8,61	6,77	11,69
Meruňky	9,80	4,44	5,99	3,74	9,43	5,04	4,95
Švestky pravé	11,48	6,69	8,84	6,92	9,33	10,57	14,92
Třešně	10,23	6,71	8,90	7,28	5,29	7,53	6,94
Višně	7,97	5,27	8,07	5,55	7,60	6,35	7,77
Ostatní švestky, slívy, renklódy	13,21	7,72	8,44	7,22	9,20	10,51	10,37
Angrešt	2,25	1,96	2,00	1,99	1,78	3,13	2,46
Rybíz	1,70	1,45	1,51	1,63	1,72	1,85	1,95
Ořešáky vlašské	13,96	10,66	7,61	8,13	7,62	9,62	11,10
Jahody (t/ha)	5,02	5,04	4,86	4,02	4,85	5,81	5,74

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2015/2016

Produkce jablek v ČR je v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jablka ze sklizně roku 2015 představovala 81 % veškeré produkce ovoce a na tržbách ovocnářských podniků se podílela 65 %. Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná k rentabilitě celého ovocnářství. Dlouhodobě je vykazována záporná obchodní bilance u konzumních jablek, která se v posledních letech prohlubuje. Komodita jablka je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU. Z těchto důvodů je nutné komoditu jablka považovat za hlavní a citlivou komoditu sektoru ovocnářství.

Celková sklizeň jablek byla v roce 2015 vysoká v objemu 259,2 tis. t (tj. meziroční nárůst téměř o 25 %), z toho v produkčních sadech se sklídilo 155,6 tis. t jablek (tj. 19% nárůst). Na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se jablka podílela téměř 83 %.

Sklizňový rok 2015 byl oproti roku 2014 pěstitelsky příznivější co do objemu produkce, ale negativně jej ovlivnilo sucho, které výrazně snížilo kvalitu jablek. Významná část plodů byla velikostně podprůměrná, a proto větší část produkce skončila na zpracování. Největší podíl jablek na trhu byl v kalibraci 65–70 mm, což způsobilo v této kategorii silný přetlak nabídky. Podobná situace byla v řadě dalších zemí, zejména v Polsku. Naopak nedostatečný objem produkce byl z hlediska kalibru v nejžádanější kategorii tj. 75–80 mm. Právě tato kategorie si udržela ceny, zatímco v kategorii 65–70 mm ceny výrazně poklesly pod hranici rentability. Pokles poptávky po menších jablkách způsobil jejich pomalý odbyt během skladovací sezóny, kdy ještě k 1. 4. 2016 bylo ve skladech více než 20 tis. t. Ze skladovaných jablek musela být také část menších plodů zpracována, vlivem zpožděného odbytu docházelo ke snížení kvality pro uplatnění plodů na čerstvém trhu.

Po sklizni roku 2015 bylo naskladněno 55,8 tis. t jablek, což bylo o 12 % více oproti předchozímu roku. Tuzemská konzumní jablka byla v obchodní síti ve větší míře zastoupena až do června 2016 a celkově se prodalo 55 300 t. Podíl tuzemských jablek na trhu se tak meziročně zvýšil ze 40 % na 48 %. V souvislosti s tím poklesly dovozy konzumních jablek cca o 18 %.

Na počátku sezóny 2015/2016 probíhal odbyt jablek uspokojivě, což souviselo s minimálními zásobami jablek ze sklizně 2014. Postupně poptávku po jablkách negativně ovlivnila vyšší nabídka citrusů v nižších cenových hladinách, kdy spotřebitelé začali upřednostňovat nákup levnějších citrusů. V důsledku toho byly ve skladech v průběhu sezóny vyšší zásoby jablek a to způsobovalo další tlak na snížení cen. Ceny zemědělských výrobců (tzv. farmářské ceny) konzumních jablek od podzimu 2015 neustále klesaly a nejnižší byly v měsících března až června 2016. Při stále rostoucích nákladech na skladování skončila sezóna se ztrátou.

Sklizeň jablek v EU dosáhla v roce 2015 výše 12,4 mil. t a jednalo se o druhou nejvyšší sklizeň za posledních více než 10 let. Za vysokou sklizní v rámci EU stálo zejména Polsko s rekordní sklizní 4 mil. t. Trh s jablky již druhým rokem zásadně ovlivňuje prodloužené embargo na dovoz ovoce a zeleniny do Ruska. Trh s jablky se dostal ve druhém roce embargo do ještě složitější situace. Na evropském trhu s jablky je stále navíc cca 1,4 mil. t, z toho 1 mil. t jablek se dříve vyvezlo do Ruska. Dalších 400 tis. t jablek reprezentuje další nárůst produkce jablek v Polsku za poslední dva roky od zavedení embargo.

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2015/16

Průběh zimy 2015/16 byl mírný, bez velkých mrazů, ale bohužel jen s malou sněhovou pokrývkou. V průběhu února došlo k abnormálnímu oteplení, kdy slunečné počasí a teploty připomínaly spíše pokročilé jaro. V průběhu března a dubna se opětovně ochladilo a naopak počasí bylo na počátku jara neobvykle chladné a větrné s denními teplotami mezi 0 až 5 °C. Zimní úhrny srážek byly sice poměrně vydatné, ale vzhledem k předcházejícímu velmi teplému a suchému jaru a létu nemohlo dojít k plnohodnotnému dosycení hlubších půdních struktur vodou.

Průběh počasí v předjaří byl nepříznivý zejména pro opylování peckovin. Doba kvetení třešní, višní a slivoní byla z důvodu velmi chladného počasí extrémně dlouhá (3–4 týdny). Chladné počasí v kombinaci s občasnými přehrávkami a větrem působily negativně také na letovou aktivitu včel. Tato perioda eskalovala v týden od 24. do 30. dubna sérií jarních mrazů nebyvalé intenzity. Mrazy zasáhly s větší či menší intenzitou prakticky téměř celou republiku a způsobily fatální škody zejména na úrodě teplomilných peckovin, černého rybízu, hrušní a na mnoha lokalitách i jabloní. Síla mrazů byla neobvyklá jednak v absolutních hodnotách, kde na některých místech jižní a střední Moravy klesala teplota až na -7,5 °C ve 2 m nad zemí v délce trvání nepřetržitě mrazu ale i v opakování mrazů po 3–4 dnech.

Oblast severovýchodních Čech byla zasažena již v noci z 24. 4. na 25. 4. mrazem okolo -3 °C až -4 °C v délce několika hodin a tyto mrazy se dále opakovaly ještě následující 2 až 3 dny. Oblast jižní Moravy byla zasažena mrazy až 28.–29. 4., ovšem teploty dosahovaly takových hodnot, že na velkých plochách byla prakticky zcela zničena i násada jádrovin.

V jižních Čechách byly zaznamenány menší mrazy, ale i zde vlivem dlouhodobých nízkých teplot (okolo 0 °C) došlo k nachladnutí (např. u slivoní) a prakticky totálnímu propadu ovoce v průběhu vegetace. Ani další vývoj počasí v průběhu roku nebyl bezproblémový. Ihned v průběhu května zasáhla v mnoha pěstitelských oblastech řada destruktivních krupobití. Závažně poškozeny byly zejména oblasti středních a východních Čech, ale i několik lokalit na Moravě, v severních Čechách a jinde. Zcela zničena byla úroda v sadech bez protikroupových sítí na Českobrodsku a na úpatí Železných hor – tedy v oblastech, které jako jediné nebyly stíženy jarními mrazy nebo jen minimálně.

Zvýšený výskyt krupobití byl v letošním roce zaznamenán nejen v ČR, ale i v řadě dalších zemí v Evropě. Přestože v řadě zemí západní Evropy (Německo, Francie) byly v průběhu pozdního jara a léta zaznamenány neobvykle vysoké úhrny srážek, v ČR, zejména v Čechách, přetrvává nedostatek srážek a pokračuje tak dlouhodobý vláhový deficit zejména ve spodních vrstvách půdního profilu. V průběhu léta se sice objevovaly občasně srážky, ale celkové úhrny jsou spíše jen minimální. Teploty v průběhu léta nebyly extrémně vysoké a celkový průběh počasí byl pro vyzrání ovoce poměrně příznivý. Na podzim došlo k výraznějším poklesům nočních teplot, což mělo pozitivní vliv na vyzrání a vybarvování ovoce.

Vzhledem k mrazovým poškozením ovocných sadů v závěru dubna 2016 poklesl meziročně odhad sklizně ovoce v ČR s tím, že mezi jednotlivými ovocnými druhy a pěstitelskými oblastmi byly zaznamenány značné rozdíly.

Produkce **jablek** v roce 2016 je odhadována o 12 % nižší v porovnání s průměrem posledních tří let. Takto výrazný pokles produkce je způsoben zejména neobvykle silnými jarními mrazy v oblastech jižní Moravy, kde ztráty na produkci u některých podniků přesahovaly 90 %. Naproti tomu byly ušetřeny porosty v chladnějších oblastech s opožděnou vegetací. Produkce **hrušek** klesne podle odhadů o 45 % v porovnání s tříletým průměrem. Důvodem je zejména mrazové poškození porostů, nachladnutí malých plodů s následným silným propadem.

Na kvalitě produkce se negativně podepsalo rovněž poškození plodů kroupami. Přestože se poměrně silná krupobití vyskytují v posledních letech na našem území běžně, rozsah škod v ovocnářských podnicích dosáhl v letošním roce neobvyklé výše. Velmi silně poškozené byly porosty v širším okolí Prahy, na Slánsku, Českobrodsku a pod Železnými horami, dále pak v oblasti východních Čech na Náchodsku a Rychnovsku. S menší intenzitou byly zasaženy též pěstitelské oblasti severních Čech, zejména Lounsko a Litoměřicko a též některé oblasti Moravy.

Vzhledem k silnému oteplení v únoru docházelo u jádrového ovoce k velmi časnému vzniku infekcí strupovitosti, vysoký byl i výskyt padlí. Zaznamenán byl vyšší výskyt některých živočišných škůdců – např. mšic či bejlo morek. S ohledem na nižší letní teploty se nevyskytly zásadní problémy se spálou růžovitých.

Produkce **slivoní** bude v roce 2016 v meziročním srovnání nižší pravděpodobně o 34 %. Zatímco v Čechách je na většině pěstitelských lokalit (kromě jižních Čech) úroda tohoto ovocného druhu poměrně vysoká, na Moravě byla z velké části zničena jarními mrazy. Při řádné ochraně nebyl u slivoní zaznamenán neobvyklý výskyt chorob a škůdců.

Sklizeň **třešní** byla ve většině pěstitelských lokalit dobrá. Třešně jsou jediným ovocným druhem, který každoročně vykazuje prakticky stejnou sklizeň. Některé níže položené lokality třešní byly postiženy jarními mrazy, ale většina produkce je soustředěna do nejlepších ovocnářských poloh Čech, zatímco na Moravě jsou třešně pěstovány jen minimálně. Nezanedbatelná část produkce byla uchráněna před zničením jen díky nasazení technických zařízení s protimrazovou funkcí (frostboostery, svíce, atd.). Výskyt vrtule třešňové byl sice silný, ale s použitím ochrany byl zvládnutelný. Celkově byla jakost sklizených třešní vysoká.

Podobně jako u dalších ovocných druhů byla část porostů višňi přímo zničena silnými jarními mrazy. V době květu byly ideální podmínky pro rozvoj moniliového úžehu, rovněž houbové choroby způsobily po srážkách v červenci problémy s kvalitou plodů v období sklizně.

Produkce **meruněk** jak na jižní Moravě tak i v Čechách byla doslova zdecimována jarními mrazy. Uchráněny byly jen nepatrné produkční plochy zejména použitím protimrazových svící, popř. dalších nástrojů. Na většině pěstitelských lokalit byla úroda zničena totálně, v případě vysokých starých porostů byla v některých oblastech malá část úrody zachována pouze v horních partiích korun ve výšce několika metrů (sklizeň tak byla navíc velmi komplikovaná). V Čechách byla úroda taktéž minimální. Ve srovnání s rokem 2015, kdy byla zaznamenána dobrá úroda, byl v roce 2016 odhadován pokles úrody o 72 % ve srovnání se tříletým průměrem. Obdobná byla situace u **broskví**.

Jarní mrazy se projevily i na sklizni **červeného a černého rybízu**. Propad sklizně vůči tříletému průměru představoval u červeného rybízu 23 %. U **černého rybízu** byl zaznamenán obdobný rozsah poškození. Pokračoval na trhu pokles ceny, který započal již v roce 2015. Tento trend bude mít do budoucna negativní vliv na věkovou skladbu a obnovu rybízoven (porosty jak červeného tak černého rybízu se z důvodu extrémní oscilace cen u této komodity prakticky již po několik let neobnovují).

Angrešt, maliník a ostružiník se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově. O tyto komodity je na trhu zájem, ale většímu rozvoji tohoto sektoru brání především nedostatek pracovních sil (sklizeň probíhá ručně a trvanlivost malin a rybízu je velmi omezená) a také nedostatek povolených přípravků na ochranu rostlin s přiměřenou délkou ochranné doby. Z tohoto důvodu se zavádí pěstování

s využitím krytých ploch, které umožňují minimalizaci chemického ošetření porostů a zajišťují produkci v odpovídající tržní kvalitě plodů.

Mrazovému poškození neušly ani porosty **jahodníku**, zejména v teplejších oblastech s pokročilou vegetací. Škody na produkci byly odhadovány v průměru okolo 30 % s tím, že část produkce byla uchráněna jen pomocí opakovaného nakrývání porostů netkanými textiliemi. Sklizeň jahod na přelomu jara a léta komplikovalo teplé počasí s opakovanými dešťovými srážkami, což mělo na mnoha lokalitách za následek rychlý rozvoj houbových chorob. Ve druhé polovině léta bohužel opět přetrvávalo velmi suché počasí. Na trhu byl o české jahody zájem a produkci se tak podařilo dobře realizovat.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2016

Odbyt ovoce ze sezóny 2016 se u některých druhů nevyvíjela příliš optimisticky. Spokojení mohli být pěstitelé s odbytem kvalitního letního ovoce pro čerstvý trh, jako jsou třeba třešně, které se většinou těšily dobré poptávce. Avšak třešně menší velikosti (pod 24 mm) byly jen těžko prodejné. Sezóna byla příznivá rovněž pro některé pěstitelé jahod, zejména kvůli nižší nabídce jahod z Polska a nižšímu tlaku na jejich cenu v době hlavní sezóny.

Ceny zemědělských výrobců většiny ovoce určené ke zpracování v roce 2016 zaznamenaly výrazný propad. Dramaticky klesly ceny višně a černého rybízu, o který nebyl zájem, některé porosty se tak vůbec nesklízely. Poptávka po švestkách byla letos nižší vzhledem k přetlaku švestek z Balkánu. Negativně se jeví situace s jablky na zpracování. Předpokládá se propad ceny z důvodu jednak vysokých zásob koncentrátů, ale také z předpokladu vyšší sklizně jablek na zpracování v Polsku i v řadě západních zemí vlivem nadprůměrného výskytu poškození produkce jablek krupobitím, které v letošním roce postihlo mnoho pěstitelských oblastí v Evropě.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2015 sklizeno rekordních 188,5 tis. t, což je téměř o 24 % více oproti roku 2014 (v porovnání s pětiletým průměrem je to nárůst o 42 %). Rekordní byla sklizeň nejen jablek, ale i hrušek, jejichž mladé výsadby vstupují do plné plodnosti. Vlivem sucha však plody nedorostly konzumních velikostí, a tak zhruba 45 % jablek z těchto sadů mohlo být zodbytováno jen jako jablka pro průmyslové zpracování, tedy s výraznou finanční ztrátou.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2012		2013		2014		2015		2016	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 071	8 617	9 080	8 751	9 023	8 721	7 975	7 624	7 178	6 885
Hrušně	753	630	767	651	790	704	745	681	710	630
Broskvoně	652	641	584	572	564	553	407	395	349	342
Meruňky	1 105	1 043	1 075	1 040	1 061	1 036	925	875	824	766
Třešně	952	838	957	879	954	886	901	810	889	765
Višně	1 753	1 659	1 647	1 605	1 557	1 513	1 425	1 286	1 382	1 245
Slivoně, švestky	2 041	1 618	2 072	1 738	2 126	1 806	2 056	1 752	1 996	1 745
Angrešt	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Rybíz červ. a bílý	891	889	887	883	797	795	642	638	588	578
Rybíz černý	347	316	349	327	375	317	358	296	332	288
Maliník, ostružiník	143	44	139	139	88	88	33	33	38	36
Ořešák vl.	142	31	145	34	140	32	119	21	89	15
Ostatní druhy	72	54	79	70	79	73	58	53	74	74
CELKEM	17 925	16 384	17 784	16 692	17 558	16 524	15 646	14 465	14 451	13 370

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Na základě odhadů k 1. 9. 2016 by měla být celková produkce ovoce v produkčních sadech o 23,3 % nižší v porovnání s rokem 2015. Tento výrazný pokles byl způsoben neobvykle silnými jarními mrazy ke konci dubna (zejména na jižní Moravě), které v některých oblastech zničily úrodu až ze 100 %. Na kvalitě plodů se rovněž negativně podepsalo silné krupobití, které zasáhlo větší část Čech.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný vývoj t/ha				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Jabloně	117 897	120 602	130 902	155 640	119 373 ²⁾	13,68	13,78	15,01	20,41	16,42 ²⁾
Hrušně	5 774	7 437	3 758	10 002	5 484 ²⁾	9,17	11,42	5,34	14,69	9,96 ²⁾
Broskvoně	1 465	1 888	893	1 282	421 ¹⁾	2,29	3,30	1,61	3,25	1,23 ¹⁾
Meruňky	904	3 556	1 871	2 210	708 ¹⁾	0,87	3,42	1,81	2,53	0,92 ¹⁾
Třešně	1 323	1 590	2 030	2 306	2 353 ¹⁾	1,58	1,81	2,29	2,85	3,07 ¹⁾
Višně	4 340	5 486	5 227	5 847	4 654 ¹⁾	2,62	3,42	3,45	4,55	3,74 ¹⁾
Slivoně, švestky	3 950	6 539	5 750	8 742	5 786 ¹⁾	2,44	3,76	3,18	4,99	3,31 ¹⁾
Angrešt	0,60	0,69	1,64	2,1	1,2 ¹⁾	0,18	0,23	0,82	1,06	1,24 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	1 843	1 606	1 524	1 902	1 295 ¹⁾	2,07	1,82	1,92	2,98	2,24 ¹⁾
Rybíz černý	681	489	481	483	383 ¹⁾	2,15	1,50	1,52	1,63	1,33 ¹⁾
Maliník, ostružiník	28	14	25	45,7	69 ¹⁾	1,05	0,10	0,28	1,38	1,92 ¹⁾
CELKEM	138 205	149 208	152 463	188 462	140 527	-	-	-	-	-
Jahody	-	-	2 400	3 346	3 505 ³⁾					

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2016, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2016, ³⁾ ČSÚ odhad k 15. 7. 2016

Plocha plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2016 (ha)

Ovocné Druhy	Čechy								Morava				Celkem	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	1 649	58	1 347	53	666	9	1 166	70	1 282	42	775	62	6 885	294
Hrušně	180	8	163	4	30	7	133	7	76	24	48	30	630	80
Třešně	257	23	92	32	96	12	199	28	72	15	49	13	765	123
Višně	355	50	227	29	149	11	202	14	252	31	60	1	1 245	136
Meruňky	56	5	51	3	1	0	19	9	618	36	20	4	766	58
Broskvoně	69	1	16	1	0,4	0	14	0	237	5	6	0	342	6
Slivoně, švestky	157	21	129	19	153	19	239	20	662	91	404	79	1 745	251
Angrešt	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Rybíz červ., bílý	93	1	105	1	43	0	157	8	59	0	120	0	578	10
Rybíz černý	45	2	98	1	28	0	74	18	3	0	39	23	288	44
Ořešák vlašský	0	21	6	10	0	0	0	1	8	41	0	2	15	74
Maliník, ostruž.	20	2	7	0	1	0	3	0	1	0	4	0	36	2
Ost. druhy	4	0	45	0	12	0	0	0	13	0	0	0	74	0
CELKEM	2 885	194	2 288	153	1 181	59	2 206	176	3 283	285	1 527	214	13 370	1 081

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Skližeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2015 a prognóza na rok 2016 (t)

Ovocné druhy	Čechy								Morava				CELKEM	
	Střední		Severní		Jižní a západní		Východní		Jižní		Severní			
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Jablone ²⁾	33 688	33 125	24 996	22 420	10 013	7 882	29 386	26 738	36 495	15 276	21 062	13 933	155 640	119 373
Hrušně ²⁾	4 890	2 030	817	1 072	165	160	2 870	1 581	899	181	361	462	10 002	5 484
Třešně ¹⁾	1 020	1 155	212	294	186	154	527	626	286	90	75	34	2 306	2 353
Víšně ¹⁾	1 337	1 788	977	750	759	438	1 362	864	1 204	655	208	159	5 847	4 654
Meruňky ¹⁾	310	105	175	122	0	0	62	10	1 644	464	19	7	2 210	708
Broskvoň ¹⁾	256	185	56	52	0	0	85	29	870	152	15	4	1 282	421
Slivoně, švestky ¹⁾	942	802	729	509	668	474	1 948	1 420	2 509	1 059	1 946	1 523	8 742	5 786
Angrešt ¹⁾	0	0	1,8	1,1	0	0	0,3	0,1	0	0	0	0	2,1	1,2
Rybíz červ., bílý ¹⁾	252	221	213	144	103	70	691	433	235	138	408	289	1 902	1 295
Rybíz černý ¹⁾	37	44	113	80	29	49	199	119	1	1	104	90	483	383
Maliny, ostružiny ¹⁾	36	51	5	10	0	0	2	7	0	0	2	1	46	69
CELKEM	42 768	39 506	28 295	25 454	11 923	9 227	37 132	31 827	44 143	18 016	24 200	16 502	188 462	140 527

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2016, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2016; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2015 vzrostly v porovnání s předchozím rokem o 23,6 % a dosáhly necelých 2,2 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,4 mld. Kč (tj. o 27 % více v porovnání s rokem 2014), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (64 %). V porovnání s předchozí sezónou došlo v sezóně 2015/16 ke snížení tržeb pouze za produkci černého rybízu.

Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů se v roce 2015 zvýšily o 17,3 % na 730,8 mil. Kč. K nejvýraznějšímu nárůstu tržeb došlo zejména u broskví, červeného rybízu, hrušek a jablek.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2012 - 2015 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V roce 2015 a 2016 došlo k velmi výrazným redukci ploch produkčních sadů. Kromě nastavení nových dotačních podmínek a zpřísnění definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS (kde se změnil např. počty jedinců, které je potřeba k zařazení do půdního bloku s označením sad), byly skutečně likvidovány staré výsadby u řady pěstitelů. Důvodem kácení sadů je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy se stalo pěstování ovoce nerentabilní. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 a 2012. Naposledy situaci ovocnářů významně zhoršilo zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, po němž došlo k výraznému poklesu cen ovoce.

Z uvedených důvodů proběhla na ÚKZÚZ aktualizace 2/3 produkčních sadů evidovaných v Registru sadů. Některé sady byly zlikvidovány a značná část sadů byla převedena z kultury „sad“ na kulturu „jiná trvalá kultura“, která je evidována pouze v LPIS a ne u ÚKZÚZ v Registru sadů. Další větší aktualizace může proběhnout i v roce 2017, čímž se mohou objevit ve statistice další větší rozdíly.

V roce 2016 je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 14 451 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 13 370 ha. Lze s jistotou předpokládat, že zlikvidované sady již nebudou nahrazeny novými výsadbami z důvodu nedostatku finančních prostředků na investice do ovocnářství u některých podniků.

V roce 2016 se díky „zpřesnění“ evidence podíl přestárých produkčních sadů na celkové výměře opětovně snížil ze 43,0 % na 42,1 %. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 24 %, resp. 31 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií sadů spadá necelých 12 % ploch a téměř 54 % ploch jabloňových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2016)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti (staré výsadby)	Celkem
Jabloně	ha	293,9	540,8	2 484,0	3 859,7	7 178,5
	%	4,1	7,5	34,6	53,8	100,0
Hrušně	ha	79,9	86,4	340,5	203,1	709,8
	%	11,3	12,2	47,9	28,6	100,0
Broskvoně	ha	6,4	12,4	101,4	228,3	348,6
	%	1,8	3,6	29,1	65,5	100,0
Meruňky	ha	58,0	45,3	428,6	292,0	823,9
	%	7,0	5,5	52,0	35,5	100,0
Třešně	ha	123,2	90,6	423,8	251,0	888,6
	%	13,9	10,2	47,7	28,2	100,0
Višně	ha	136,5	123,9	807,1	314,5	1 381,9
	%	9,9	9,0	58,4	22,7	100,0
Slivoně, švestky	ha	251,1	364,7	1 128,2	251,9	1 995,8
	%	12,6	18,3	56,5	12,6	100,0
Angrešt	ha	0,6	0,1	0,6	0,7	2,1
	%	30,8	6,2	28,9	34,1	100,0
Rybíz bílý	ha	0,0	0,0	0,1	1,8	1,9
	%	-	-	5,3	94,7	100,0
Rybíz červený	ha	9,8	2,9	111,1	462,3	586,1
	%	1,7	0,5	19,0	78,9	100,0
Rybíz černý	ha	44,0	17,8	130,9	139,2	332,0
	%	13,3	5,4	39,4	41,9	100,0
CELKEM	ha	1 003,5	1 284,8	5 956,3	6 004,5	14 249,1
	%	7,1	9,0	41,8	42,1	100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy produkčních (intenzivních) ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2016 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	198,2	109,5	239,7	37,8	282,7	297,3	1 164,2
Hrušně	10,4	2,5	77,8	7,3	41,8	29,3	169,1
Třešně	13,1	21,0	19,4	1,8	16,9	49,4	121,7
Višně	8,0	10,9	25,8	4,8	58,2	60,7	168,4
Meruňky	2,2	0,5	1,4	1,5	201,6	80,0	215,3
Broskvoně	1,2	0,4	1,4	0,1	16,2	2,2	21,5
Slivoně, švestky	36,1	26,9	9,1	106,3	360,5	230,5	769,5
Rybíz červený a bílý	44,8	0,2	18,6	0,0	0,5	30,7	94,8
Rybíz černý	35,2	5,3	59,2	0,0	2,6	63,6	166,0
Angrešt	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3
Maliník, ostružiník	0,4	0,6	0,0	0,0	0,1	2,7	3,8
Ostatní druhy	4,5	2,4	22,0	0,6	26,7	2,2	58,3
Celkem	356,7	180,9	486,1	162,2	1 075,5	780,1	3 041,6

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy ostatních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2016 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	17,5	187,6	69,6	14,6	77,0	21,7	388,1
Hrušně	3,4	11,0	22,1	3,9	16,7	1,9	59,0
Třešně	19,9	37,6	10,9	11,9	36,5	0,9	117,8
Višně	14,2	0,7	0,3	0,0	39,3	0,2	54,6
Meruňky	0,3	0,1	4,8	0,1	127,8	0,6	133,6
Broskvoně	0,2	0,2	0,2	0,1	3,0	0,6	4,3
Slivoně, švestky	3,5	50,4	40,6	5,3	129,0	1,4	230,2
Rybíz červený a bílý	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Rybíz černý	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	1,7
Angrešt	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Maliník, ostružiník	0,1	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,6
Ostatní druhy	15,5	0,5	97,7	20,7	41,8	3,4	179,5
Celkem	76,0	293,9	270,4	56,9	482,3	31,7	1 211,3

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

K 31. 12. 2015 dosahovala celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v registru MZe 4 589 ha.

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2016 v registru sadů evidováno 1 113 subjektů obhospodařujících ovocné sady, včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství (v roce 2015 to bylo 1 136 subjektů).

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1994 do 31. 5. 2016 bylo v ČR nově vysázeno celkem 12 983,7 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 10 328,4 ha. V roce 2015 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 360,8 ha, v roce 2016 to bylo 376,3 ha.

Plochy výsadby ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994–31. 5. 2016 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 159,6	382,3	703,9	1 252,8	1 079,5	1 025,8	5 603,9
Hrušně	190,5	32,2	109,0	165,2	102,9	105,0	704,8
Třešně	226,1	67,4	88,2	154,9	101,0	104,1	741,6
Višně	367,0	158,3	137,9	240,7	200,8	143,3	1 248,0
Meruňky	66,0	1,0	47,1	31,1	572,9	33,2	751,3
Broskvoně	39,6	0,9	19,7	30,3	353,7	11,6	455,7
Slivoně, švestky	155,5	183,0	144,8	271,2	744,0	519,9	2 018,5
Rybíz červený a bílý	85,5	51,6	93,01	166,4	61,1	90,5	548,1
Rybíz černý	51,1	28,8	100,7	121,7	5,0	148,1	455,5
Angrešt	0,8	0,1	1,1	1,7	0,8	1,7	6,2
Maliník, ostružiník	88,6	2,2	2,5	1,8	11,3	55,3	161,7
Ostatní druhy	42,3	22,9	50,05	11,4	107,7	54,1	288,4
Celkem	2 472,6	930,7	1 498,0	2 449,1	3 340,7	2 292,6	12 983,7

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací na 1 ha:

1995 53 tis. Kč, 1996 – 42 tis. Kč, 1997 – 50 tis. Kč, 1998 – 80 tis. Kč,
 1999 60 tis. Kč, 2000 – 77 tis. Kč, 2001 – 55 tis. Kč,
 2002 jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
 2003 jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;
 2004 jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
 jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč
 2005 jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2006 jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2007 jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč

2008	jádroviny 159,6 tis. Kč; peckoviny 79,8 tis. Kč; bobuloviny 39,9 tis. Kč
2009	jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
2010	jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
2011	jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč
2012	jádroviny 196,2 tis. Kč; peckoviny 95,3 tis. Kč; bobuloviny 27,6 tis. Kč
2013	jádroviny 194,8 tis. Kč; peckoviny 97,0 tis. Kč; bobuloviny 49,1 tis. Kč
2014	jádroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
2015	jádroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
2016	jádroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč.

Přehled o čerpání finančních prostředků na restrukturalizaci ovocných sadů

Rok	Výše sazby	Počet ha	Vyplacená částka v tis. Kč	Konečná výše sazby tis. Kč/ha
2011 CELKEM		365,1	49 998,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	327,0	47 429,6	145,2
	b) do 100 000 Kč/ha	32,6	2 367,4	72,6
	c) do 50 000 Kč/ha	5,5	201,2	36,3
2012 CELKEM		291,8	49 901,4	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	226,5	44 456,5	196,2
	b) do 100 000 Kč/ha	53,8	5 216,0	95,3
	c) do 50 000 Kč/ha	11,5	318,9	27,6
2013 CELKEM		324,9	54 109,2	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	232,8	45 353,7	194,8
	b) do 100 000 Kč/ha	88,3	8 564,9	97,0
	c) do 50 000 Kč/ha	3,9	190,7	49,1
2014 CELKEM		333,9	58 657,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	254,0	50 874,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	74,0	7 488,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,9	295,0	50,0
2015 CELKEM		360,8	62 442,5	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	294,1	56 172,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	61,4	6 008,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	5,3	262,5	50,0
2016 CELKEM		376,3	68 665,0	-
Z toho:	a) do 200 000 Kč/ha	311,2	62 240,0	200,0
	b) do 100 000 Kč/ha	63,4	6 340,0	100,0
	c) do 50 000 Kč/ha	1,7	85,0	50,0

Pramen: MZe

Plochy výsadeb produkčních sadů 2015/2016 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	267,6	Slivoně, švestky	138,0
Hrušně	33,7	Rybíz červený	5,7
Třešně	76,8	Rybíz černý	18,4
Višně	73,1	Angrešt	0,6
Meruňky	41,9	Maliník, ostružiník	5,7
Broskvoně	5,8	Ostatní druhy	26,9
CELKEM	694,1 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Zastoupení odrůd jableň v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jableň	Celková výměra v ha				
		2011	2012	2013	2014	2015
Letní odrůdy celkem		191,2	183,6	191,5	172,0	138,8
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	156,2	155,1	153,2	133,2	105,5
	Ostatní	163,5	162,1	186,2	137,1	66,3
Podzimní odrůdy celkem		319,7	317,2	339,4	270,2	171,8
Zimní odrůdy	Šampion	499,2	491,3	493,8	423,5	407,2
	Spartan, McIntosh	577,8	559,0	515,8	402,6	341,2
	Rubín, Bohemia	619,1	633,4	629,7	589,6	559,4
	Gala a mutace	334,5	383,9	399,5	390,8	424,8
	Golden Deliciousa var.	1 955,4	1 950,0	1 911,9	1 632,1	1 522,7
	Skup. Red Delicious	135,4	130,1	128,6	103,5	77,3
	Jonagold a mutace	671,8	666,8	695,7	678,6	660,6
	Melrose	141,9	133,6	120,3	101,9	71,2
	Gloster	232,9	229,9	231,8	218,8	189,5
	Rubinola	197,4	205,2	193,5	214,9	212,6
	Topaz	249,6	256,4	263,6	279,7	264,8
	Idared	1 651,5	1 659,9	1 629,2	1 357,7	1 231,0
	Melodie	76,6	74,1	76,7	66,5	62,6
	Ost. zimní odrůdy	1 217,4	1 205,5	1 202,2	1 072,4	843,0
Zimní odrůdy celkem		8 560,5	8 479,0	8 492,2	532,6	6 867,9
CELKEM		9 071,4	9 079,8	9 023,1	7 974,9	7 178,5

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 – červen 2016 (ha)

Ovocný druh	Čechy				Morava		Celkem
	Střední	Jižní a západní	Severní	Východní	Jižní	Severní	
Jabloně	1 293,3	565,8	606,5	1 209,1	1 121,9	576,8	5 372,9
Hrušně	41,0	24,6	68,4	61,7	36,8	13,9	246,1
Třešně	220,4	73,8	74,0	61,5	71,2	53,7	517,5
Višně	249,3	109,8	117,9	218,6	304,6	105,8	1 105,8
Meruňky	35,3	0	41,2	6,0	1 300,0	6,8	1 389,6
Broskvoně	124,0	0	15,0	42,6	1 437,4	13,5	1 632,1
Slivoně, švestky	87,0	35,3	42,0	40,2	74,7	58,2	337,1
Rybíz červený a bílý	119,9	151,7	153,4	133,2	25,6	83,0	665,5
Rybíz černý	12,0	42,7	25,3	113,4	31,4	151,8	376,6
Angrešt	0	21,3	9,0	4,0	11,5	45,3	91,1
Maliník, ostružiník	72,5	1,8	0,0	16,5	3,1	51,4	145,3
Ostatní druhy	1,2	2,5	0,0	4,0	64,4	4,3	76,3
Celkem	1 917,0	769,4	951,9	1 517,4	4 137,9	1 016,8	10 310,5

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, ořešák vlašský, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy vykloučených ovocných sadů 2015/2016 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	1 383,2	Slivoně, švestky	126,3
Hrušně	85,9	Rybíz červený	164,6
Třešně	96,4	Rybíz černý	80,2
Višně	174,5	Angrešt	0,1
Meruňky	101,5	Maliník, ostružiník	5,5
Broskvoně	151,6	Ostatní druhy	65,0
CELKEM		2 434,8 ha	

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody. Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stala ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitelé zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly. Součástí IP ovoce je i pravidelné každoroční doplňování informací pěstitelů ovoce formou speciálních školení.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke dni 31. 8. 2016 je v tomto svazu registrováno celkem 340 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek téměř 9 970 ha (tj. meziroční pokles o 1,9 %). V roce 2016 byla známka SISPO udělena 191 členům, kteří pěstují ovoce na 7 470 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 74 subjektům, kteří hospodaří na výměře 1 538 ha sadů. V rámci členské základny se 66 podniků s výměrou 961 ha nachází v přechodném období, pět subjektů je nevýrobních.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2016

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	155	1 139	5 294
Hrušně	402	133	535
Třešně	386	290	676
Višně	692	405	1 097
Slivoně	839	246	1 085
Meruňky	361	112	473
Broskvoně	117	45	162
Rybíz červený	381	74	455
Rybíz černý	137	52	189
Rybíz bílý	0	2	2
Celkem	7 470	2 498	9 968

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2016 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Ametyst	Alfa	Adélka	Érdi Bótermó	Bellamira
Angold	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Admiral	Bohemica	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Braeburn + mutace ¹⁾	David	Halka	Morela pozdní	Domáci velkoplodá
Gala + mutace ²⁾	Dicolor	Horka	Morellenfeuer	Elena
Golden Delicious + mutace ³⁾	Elektra	Justyna	Morsam	Gabrovska
Goldstar	Erika	Kordia	Samor	Haganta
Idared + mutace ⁷⁾	Hortensia	Regina	Újfehértói Fürtős	Hanita
Jonagold + mutace ⁴⁾	Konference	Summit		Jojo
Julia	Lucasova	Sylvana		Katinka
Lipno	Radana	Těchlovan		Presenta
Luna	Uta	Tamara		President
Melodie	Williamsova	Van		Stanley
Miodar	Boscova	Vanda		Těchobuzická
Opál	Nojabrskaja	Vilma		Topend plus
Orion		Jacinta		Topfirst
Rajka		Kassandra		Topfive
Rozela		Carmen		Tophit
Rubimeg		Irena		Toptaste
Rubín + mutace ⁵⁾				Valjevka
Rubinola				Valor
Rubinstep				Tegera
Red Delicious – mutace ¹⁰⁾				Haroma
Šampion + mutace ⁶⁾				
Sirius				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				
Rondo				
Denár				
Goldlane				
Shalimar				
Fuji – mutace ⁹⁾				

- Poznámka: ¹⁾ Braeburn Helene, B. Lochbui, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Hillwell (Hidala), Royal Braeburn
²⁾ Anaglo, Galaxy, Devil Gala, Galaval, Selektá, Jugala, Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince Gala (Gala Must), Royal Beaut (Proselect), Ruby Gala (Gala Rossa), Gala Schniga (Gala Schnitzer), Tenroy (Royal Gala)
³⁾ Golden Delicious Reinders, Smoothe, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)
⁴⁾ Red Prince (Jonaprince), Jonagold Marnika, Jonagored, Jonagored Supra, King Jonagold, Jonagold Wilmuta, Jonagold de Coster, Rubinstar, Jonareve, Daligo, New Jonagold, Novajo, Schnieca (Jonica), Jomured, Jonagold Boerkamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonaveld (First Red)
⁵⁾ Bohemia, Gold Bohemia, Dak Rubín, Red Bohemia
⁶⁾ Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Red
⁷⁾ Red Idared, Idaredest, Neidared
⁸⁾ Red Topaz
⁹⁾ Fuji Azufu, F. Hirofu, F. Kiku Fubrax, F. Raku Raku, F. September Wonder (Fiero Jubilee), F. Zhen Aztec
¹⁰⁾ Early Red One (Erovan), Jeronime, Red Cap (Valtod), Red Chief (Camspur), Scarlet Spur (Evasni), Superchiev (Sandige)

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Red Gold	Losan	Ben Hope
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Ůjebyn
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania
Zainoar (Rubirich)	Harcot		Vitan	Triton
Zaifuro (Fidelia)	Kioto			
Alix N	Leskora			
	Velkopavlovická			
	Bergeval (Aviclo)			
	Bhart (Aviclo)			
	Congat			
	Farbaly			
	Spring Blush			
	Tsunami			

Maliník	Angrešt
Ada	Darek
Canby	Invicta
Glen Ample	Karát
Medea	Matys
Tulameen	Mistrál
Heritage	Pax
Polka	Prima
	Remarka
	Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou v letošním roce řízeny **nařízením vlády č. 75/2015 Sb.** v rámci nového programového období, ve znění pozdějších předpisů.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2015 se produkce školkařských výpěstků snížila o 7,4 %. K největšímu nárůstu zájmu malospotřebitele o výsadbu došlo především u hrušní, slivoní, meruněk a maliníku. Naproti tomu klesá produkce školkařských výpěstků jabloní, višně, rybízu červeného i černého. Produkce podnoží vykazuje rostoucí trend, v roce 2015 došlo k téměř 18% meziročnímu zvýšení.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	Období						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jabloň	1 383 056	1 278 133	1 084 943	1 074 292	1 366 031	1 301 913	1 229 181
Hrušeň	290 736	247 905	245 152	235 616	220 110	197 773	219 352
Třešeň	130 492	157 056	150 502	134 613	183 573	197 622	178 724
Višeň	62 925	61 386	41 252	36 037	50 575	86 308	72 443
Slivoň	300 082	351 014	321 822	235 169	266 914	306 461	372 160
Meruňka	274 173	206 630	177 449	154 369	185 097	200 258	242 311
Broskvoň	127 742	115 367	107 017	90 451	122 618	151 261	136 364
Mandloň	4 169	4 061	2 525	1 344	794	3 098	2 940
Kdouloň	2 596	2 146	2 287	583	328	5 871	1 827
Ořešák vlašský	65 478	72 784	74 359	68 052	80 433	100 106	83 524
Kaštanovník jedlý	504	-	200	20	2 350	2 990	2 090
Angrešt	193 783	207 307	173 176	174 711	216 102	245 852	218 282
Rybíz bílý	42 424	51 442	38 764	56 473	59 610	61 896	63 575
Rybíz černý	166 561	279 181	246 854	221 875	204 342	296 132	177 389
Rybíz červený	232 434	255 788	197 616	242 952	253 062	238 851	238 497
Maliník	340 307	405 691	305 781	246 087	291 503	255 852	314 368
Ostružiník	31 898	58 138	37 243	21 381	43 470	72 155	33 925
Borůvka	236 016	203 027	146 476	68 870	327 351	326 906	542 108
Jahodník	7 150 330	5 804 365	7 282 205	5 664 260	6 647 167	6 648 242	5 763 062
Líska obecná	2 171	3 100	9 246	7 950	4 985	9 674	14 360
Ribes x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	17 798	22 148
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	2 714	4 313
Meruzalka zlatá – plodová	-	-	-	-	-	75	1 601

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Broskvomandloň	-	900	1 647	7 325	9 627	0	0
Broskvoň	56 672	139 900	175 156	158 561	236 821	60 200	35 850
Hrušeň	59 100	88 600	124 150	92 700	27 100	80 230	94 250
Jabloň	1 523 203	1 203 562	1 469 090	1 184 233	1 170 030	1 249 177	1 683 287
Kaštanovník	150	-	-	-	-	0	0
Kdouloň	170 517	129 850	79 958	67 860	77 860	64 029	55 250
Mahalebka	36 300	12 300	35 300	28 400	16 500	78 000	72 700
Mandloň	-	5 050	7 640	17 043	5 500	3 030	0
Meruňka	45 100	54 300	49 800	61 200	148 300	91 800	9 900
Meruzalka zlatá-podnožová	832 315	928 450	796 510	917 380	899 792	1 066 536	1 235 764
Ořešák vlašský	107 200	99 770	114 040	110 800	139 000	73 900	80 000
Prunus x (mezidruhová kříženci)	-	-	-	-	-	1 050 500	1 788 180
Slivoň	849 320	1 715 070	2 442 705	2 021 830	1 857 960	1 294 781	786 690
Třešeň	139 464	79 960	136 290	58 300	37 440	104 065	291 400
CELKEM	3 819 341	4 457 712	5 531 286	4 725 632	4 625 930	5 216 248	6 139 271

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCEV ČR

V únoru roku 2016 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2015. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování v roce 2015 meziročně poklesl o 17 % na 56 528 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska se oproti roku 2014 snížil o 23 % na 36 344 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka (27 596 t, tj. meziroční pokles o 26 %). Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků klesl meziročně o 20 % na celkových 6 511 t. Při srovnání s rokem 2014 se ze zahraničí nakoupilo o 4 % více ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (12 631 t). Borůvky, brusinky, maliny a ostružiny se nakupovaly většinou ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2013		2014		2015	
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	6 307	*	4 319	*	*	*	5,87	12,33	3,63	9,64	4,13	9,49
Jablka průmyslová	28 564	37 506	27 596	*	*	2 919	1,97	4,11	1,82	3,59	3,01	5,96
Hrušky	1 468	1 036	1 249	*	*	*	1,96	3,88	2,24	4,65	2,65	5,57
Třešně	225	307	81	407	205	123	10,05	11,62	12,47	13,90	13,45	14,94
Višně	2 061	1 482	399	138	88	-	10,10	12,71	6,21	7,27	7,93	11,04
Merušky	936	175	88	*	390	803	7,70	10,09	12,35	14,09	10,15	11,88
Broskve (vč. nektarinek)	*	*	188	*	126	-	7,86	8,89	9,06	12,57	10,37	11,89
Rybíz červený	117	228	*	-	-	-	7,04	7,04	6,50	6,50	7,16	7,27
Rybíz černý	43	*	*	-	-	-	10,87	12,19	16,02	16,03	10,05	10,28
Švestky pravé	584	899	693	312	795	604	6,39	9,51	5,40	7,40	7,61	9,33
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	672	824	1 523	3 079	*	*	3,38	6,59	4,20	14,22	6,06	9,34
Vinné hrozny	54	*	17	*	*	-	15,75	15,75	13,53	13,90	16,98	17,64
Jahody	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Angrešt	*	-	*	*	-	*	*	*	-	-	*	*
Borůvky	-	*	*	*	*	*	*	*	77,21	79,30	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	*	*	*	*	*	10,71	21,97	12,15	81,22	18,92	60,69
CELKEM	41 652	47 452	36 344	10060	8 119	6 511	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2014		2015	
	2014	2015	2014	2015	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	17,43	20,56	20,25	21,82
Jablka průmyslová	*	*	1 175	981	17,05	203,42	17,10	210,62
Hrušky	*	*	*	*	22,80	77,91	22,88	152,61
Třešně	-	*	*	*	*	*	*	*
Víšně	*	43	628	732	19,29	85,32	20,26	93,88
Meruňky	10	*	983	1 190	24,06	50,45	26,81	92,16
Broskve (vč. nektarinek)	-	*	*	*	14,34	29,50	19,27	67,01
Rybíz červený	*	12	32	19	19,76	32,84	29,21	88,43
Rybíz černý	10	24	62	39	34,94	49,38	37,90	82,91
Švestky pravé	*	*	*	*	18,40	166,65	19,15	126,61
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	*	-	1 534	1 147	17,72	52,13	25,60	52,79
Vinné hrozny	-	-	310	356	60,79	68,14	58,74	64,42
Jahody	*	*	690	945	33,84	93,87	32,67	173,04
Angrešt	-	*	-	*	-	-	*	*
Borůvky	*	*	429	434	76,20	170,94	75,36	141,79
Brusinky	*	*	194	324	55,21	64,05	60,94	62,09
Maliny	*	*	410	398	48,48	106,21	64,38	221,01
Ostružiny	*	*	43	*	40,34	43,90	35,89	216,28
Šípek	*	*	43	55	50,62	51,98	49,12	50,47
Ostatní	6	7	2 298	2 624	17,56	428,59	19,09	277,06
CELKEM	798	1 043	12 120	12 631	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ náкупní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů se v roce 2015 oproti roku 2014 zvýšila cca o 6 % na 83 905 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků (35%) měla výroba ovocných šťáv. Do výroby jednotlivých ovocných šťáv jsou od roku 2015 zahrnuty i nektary, ovocné nápoje, sirupy, koncentráty atd. Výrazný nárůst zaznamenala výroba jablečné šťávy, rovněž výroba pomerančové šťávy se zvýšila. Vzrostla výroba dětské a kojenecké ovocné výživy stejně jako výroba džemů a marmelád, naopak výroba kompotů opětovně meziročně klesla o 12 % na 3 227 t.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek	Výroba v tunách					
	2011	2012	2013	2014	2015	
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.	15 978	15 686	16 264	16 085	17 298	
Ovocné šťávy celkem (vč. nektarů, ovoc. nápojů, sirupů, koncentrátů atp.)	*	26 567	33 018	26 775	29 497	
v tom	jablečná	*	7 116	15 541	7 196	14 857
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	*	*	*	327	436
	višňová	*	*	815	777	342
	ostatní	4 687	*	*	*	*
Proslazené (kandované) ovoce	*	*	*	*	*	
Dětská a kojenecká výživa ovocná	25 279	24 262	24 453	21 686	23 243	
Kompoty	4 582	3 574	4 715	3 655	3 227	
Sušené ovoce	*	*	225	*	275	
Ovocné pyré	192	170	232	368	368	
Ovocné chlazené saláty	-	-	-	-	-	
Zmrazené ovoce	1 155	704	696	590	644	
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)	2 782	4 387	11 352	10 160	*	
CELKEM	76 283	75 606	91 022	79 504	83 905	

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

V posledních letech dále pokračuje trend modernizace a budování nových skladových kapacit v ovocnářství, což je navázáno zejména na možnost získání podpory z Programu rozvoje venkova. Stejně jako v předchozích letech pokračuje trend modernizace skladových kapacit a přebudování starších zařízení na novější technologie. Dále pokračuje budování či rekonstrukce plynotěsných komor pro skladování v atmosféře (ULO), včetně dynamicky řízení atmosféry (DCA). Standardem pro dlouhodobé skladování jablek se stává aplikace I-MCP (Smartfresh). Nově se tato technologie zavádí i do dlouhodobého skladování hrušek a švestek. Sklady s využitím plynotěsných komor představují více než 50 % skladové kapacity ovoce v ČR.

Větrané sklady používají v současnosti převážně jen menší ovocnářské farmy zejména ke krátkodobému (dočasnému) přechovávání produkce v podzimním a raně zimním období. Rovněž sklady vybavené chlazením se využívají spíše pro krátkodobé skladování letního a podzimního ovoce.

Stejně jako ve vlastním skladování pokračuje modernizace v oblasti třídících linek, obalů, manipulace, apod., které mají přímou vazbu na kvalitu skladovaného a expedovaného ovoce. U některých specializovaných podniků byly vybudovány např. speciální třídící linky pro třídění třešní. Nezbytnou součástí takových provozů jsou i speciální chladicí komory s velkým chladícím výkonem pro šokové zchlazení sklizeného ovoce.

Pro sezónu 2015/16 bylo po sklizni počátkem prosince 2015 naskladněno 55,8 tis. t jablek, což je meziroční nárůst o 12,1 %. Celková skladovací kapacita byla tak využita pouze z 56,5 %.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2016 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 410	2 870	-	7 200	11 480
Severní Morava	690	1 810	-	6 890	9 390
Východní Čechy	3 500	12 500	-	18 500	34 500
Střední Čechy	-	5 880	2 300	12 752	20 932
Jižní a záp. Čechy	1 830	6 090	-	1 000	8 920
Severní Čechy	1 020	4 415	-	8 030	13 465
CELKEM ČR	8 450	33 565	2 300	54 372	98 687
Změna 2015/2014 v %	0	+2,4	-45,9	+14,0	+5,9

Pramen: OU ČR

Česká jablka byla vyskladňována ve větší míře do června 2016. Podíl tuzemských jablek na trhu v této sezóně vzrostl ze 40 % na 48 %.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.13	1.12.14	1.12.15	1.1.16	1.2.16	1.3.16	1.4.16	1.5.16	1.6.16
Spartan, McIntosh	109	179	104	58	50	25	25	0	0
Šampion	1 347	2 128	2 376	1 989	1 740	1 277	867	458	84
Rubín	1 482	1 095	1 627	886	602	335	112	54	15
Gala	2 090	1 694	4 920	4 148	2 581	2 186	1 908	1 028	570
Ostatní raně zimní	189	408	415	193	167	114	47	13	
Golden Delicious	11 485	17 838	16 840	16 349	11 822	8 674	6 623	5 182	3 072
Idared	11 031	12 300	13 178	11 971	9 963	7 770	5 614	4 284	1 828
Jonagold a mutace	5 800	7 243	8 884	7 475	5 535	3 185	2 265	1 338	611
Topaz	1 418	1 358	1 665	1 438	1 135	917	661	250	150
Melrose	475	446	262	257	181	136	69	53	13
Gloster	1 339	1 533	658	753	759	631	399	191	80
skup.Red Delicious	249	925	827	816	747	659	413	214	172
Braeburn	758	494	1 898	1 525	587	343	156	71	50
Ostatní zimní	1 607	2 116	1 827	1 543	1 233	1 459	848	527	270
Jablka celkem	39 379	49 757	55 781	49 401	37 102	27 711	20 007	13 663	8 285
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	+2,1	+26,3	+12,1	+20,4	+25,0	+43,1	+64,4	+111,2	+162,1

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců ovoce byly v roce 2015 v porovnání s předchozím rokem mírně vyšší (index CZV 2015/2014 činil 112,9). Zásahu na tom měla vyšší průměrná cena jablek určených pro průmyslové zpracování (meziroční index 142,6). V roce 2015 se také výrazně zvýšila cena zahradních jahod (o 31 %), která byla nejvyšší CZV v historii, stejně jako u švestek, třešní, višní a hrušek. Přibližně na úrovni předchozího roku zůstaly průměrné CZV konzumních jablek, broskví a nektarinek a také bílého a červeného rybízu.

V roce 2016 průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce dosahují vyšších úrovní oproti roku 2015, výjimku představují pouze jablka moštová, švestky a černý rybíz. CZV konzumních jablek se v průběhu roku 2016 (kromě letních měsíců) v porovnání se stejným obdobím předchozího roku pohybují ve vyšších cenových hladinách.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Jablka konzumní	9 856	9 624	9 761	9 498	9 436	9 778
Jablka moštová	3 043	3 171	3 433	2 405	3 432	2 686
Hrušky	10 049	11 153	11 253	10 200	11 382	14 123
Broskve	13 004	15 179	13 339	13 505	13 765	19 005
Meruňky	20 143	24 120	22 835	21 924	22 225	27 650
Švestky	8 333	9 820	10 258	9 264	12 028	11 468
Třešně	30 601	31 757	37 120	32 490	38 638	41 621
Višně	-	-	15 339	9 908	11 354	12 096
Rybíz červený a bílý	8 602	7 855	8 693	7 434	7 918	10 958
Rybíz černý	-	-	-	-	14 709	11 949
Ořechy vlašské	40 000	45 478	-	-	-	-
Jahody tříděné	-	51 341	49 125	48 500	63 667	67 833

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1.–31. 10. 2016

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	11 295	7 474	7 690	10 193	9 646	9 844	10 526	9 175	9 467
Únor	11 039	7 259	7 650	9 426	9 491	9 673	10 800	8 919	9 686
Březen	11 765	8 226	7 343	9 351	9 458	9 503	10 319	8 427	8 985
Duben	12 391	8 829	6 931	10 111	9 590	9 547	10 217	8 921	9 040
Květen	12 675	8 019	7 430	10 665	9 788	8 816	9 701	8 987	9 147
Červen	13 095	9 200	7 926	9 688	10 407	8 919	10 971	8 961	8 695
Červenec	14 412	10 201	8 307	11 590	11 468	12 110	11 333	9 284	9 161
Srpen	13 518	10 001	10 063	11 490	10 904	11 264	9 351	10 433	9 163
Září	10 942	8 233	8 734	10 774	9 521	10 746	9 407	10 622	11 022
Říjen	9 212	7 180	9 421	9 469	9 151	9 819	8 765	10 014	10 421
Listopad	8 235	7 513	9 310	8 730	9 927	9 267	8 067	9 355	
Prosinec	7 299	8 088	9 669	9 843	10 018	9 752	8 377	9 400	
Průměr	10 371	7 808	8 607	9 856	9 624	9 761	9 498	9 436	9 778

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Spotřebitelské ceny ovoce se v roce 2015 proti předchozímu roku příliš nezměnily (index 102,2). Ze sledovaných druhů ovoce m. p. zůstala spotřebitelská cena konzumních jablek téměř na úrovni předchozího roku, rovněž tak i cena jahod. Naproti tomu cena stolních hroznů výrazně vzrostla. V roce 2016 dochází s výjimkou konzumních jablek spíše ke snížení spotřebitelských cen.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Leden	31,54	28,88	30,69	156,88	41,65*	38,31*	104,17	80,20	84,93	152,61	160,42	148,29
Únor	32,37	26,92	29,87	123,60	41,65*	38,31*	90,42	77,23	91,94	125,82	134,81	106,14
Březen	31,78	26,23	29,19	96,32	78,33	79,80	94,04	79,77	98,70	99,38	107,74	114,63
Duben	33,84	28,37	31,61	95,09	90,90	93,76	88,01	87,69	84,39	74,90	82,52	80,20
Květen	33,24	30,98	31,13	73,08	90,06	74,94	71,85	84,31	79,15	82,07	85,77	76,85
Červen	33,73	32,49	31,39	54,46	66,41	60,03	71,09	115,68	91,25	77,16	84,22	78,00
Červenec	33,71	33,23	30,55	35,76	39,65	42,68	65,54	83,60	79,10	108,22	94,13	147,15
Srpen	32,75	31,62	31,20	26,78	30,52	39,39	50,24	55,43	56,33	100,87	108,84	127,76
Září	29,88	31,40	30,10	32,41	38,33	39,53	43,31	48,33	45,81	110,00	115,57	122,48
Říjen	26,61	29,77	28,80	41,65*	38,31*	43,98	41,59	50,04	47,55	158,93	142,50	165,74
Listopad	23,94	30,46		41,65*	38,31*		57,32	64,06		190,86	191,02	
Prosinec	26,09	30,30		41,65*	38,31*		91,37	86,66		245,33	227,82	
Průměr za rok	30,79	30,05	33,53	*	*	*	72,41	76,08	75,91	127,18	127,95	116,72

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * z důvodu malého počtu respondentů nelze hodnotit

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Z jižního ovoce se po poklesu ceny v roce minulém meziročně zvýšila cena pomerančů, dále se v roce 2015 zvyšovala i spotřebitelská cena citrónů. Téměř beze změny zůstala průměrná roční spotřebitelská cena banánů, naopak cena kiwi po výrazném navýšení v předchozím roce opět klesla.

V prvních měsících roku 2016 vykazuje vývoj cen většiny sledovaných druhů ovoce výrazný nárůst v porovnání se stejným obdobím předchozího roku, pouze cena kiwi pokračuje v trendu předchozího období.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	27,13	24,84	26,41	26,54	29,01	25,32	35,60	36,58	34,96	46,18
Únor	24,88	28,37	28,30	26,41	30,39	26,76	35,47	35,02	34,84	50,46
Březen	27,51	29,04	30,15	28,28	26,41	25,14	34,32	34,03	35,77	48,03
Duben	26,62	27,38	28,20	28,83	29,05	27,66	35,46	34,32	38,01	54,25
Květen	28,29	30,79	29,96	31,40	31,99	30,86	42,40	40,48	44,88	66,63
Červen	30,45	33,09	30,15	31,76	35,18	35,23	45,58	44,21	49,23	80,07
Červenec	33,83	34,70	31,13	35,97	36,49	41,43	44,16	46,81	56,96	85,41
Srpen	35,71	37,91	31,01	39,67	38,54	44,87	46,41	72,55	70,86	92,03
Září	36,26	36,54	34,15	40,47	37,58	47,19	55,58	85,89	72,64	84,41
Říjen	36,42	36,95	35,39	38,68	40,66	40,20	40,74	53,49	59,28	54,33
Listopad	31,87	31,39	27,22	36,50		36,64	37,77	42,92	46,90	
Prosinec	25,05	27,73	26,50	29,39		34,47	35,81	36,55	46,65	
Průměr	30,33	31,56	29,88	32,83	33,53	34,65	40,77	46,90	48,55	66,18
Měsíc	Banány					Kiwi				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	27,28	34,07	31,97	30,74	31,83	45,65	47,92	54,10	68,34	59,10
Únor	34,09	34,78	32,82	35,20	32,65	45,00	50,28	53,86	59,74	56,07
Březen	35,97	34,79	33,94	35,90	35,60	44,03	50,66	64,78	60,61	57,85
Duben	31,57	33,99	36,02	37,34	35,28	45,01	48,03	66,31	59,44	55,20
Květen	34,16	33,38	32,61	30,86	31,27	46,78	59,20	70,20	64,65	54,42
Červen	28,01	31,31	32,38	34,55	32,15	54,88	64,04	83,67	75,75	54,80
Červenec	29,42	31,32	28,84	31,78	31,52	57,79	64,67	82,91	78,34	56,14
Srpen	28,81	30,85	28,60	29,02	31,39	60,20	64,78	92,10	78,99	59,16
Září	28,09	29,20	28,20	30,43	30,94	63,90	64,19	95,57	82,48	69,26
Říjen	32,11	26,74	32,12	31,27	30,11	58,14	62,97	107,85	79,03	68,67
Listopad	27,82	25,96	28,70	27,61		52,21	56,99	92,50	68,41	
Prosinec	31,82	32,74	31,10	27,16		50,40	52,79	70,10	58,22	
Průměr	30,76	31,59	31,44	31,82	32,27	52,00	57,21	77,83	69,50	59,07

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCEV ČR

V roce 2015 vzrostla spotřeba ovoce na 82,4 kg/obyv./rok. Z toho spotřeba ovoce m. p. se zvýšila na 48,9 kg/obyv./rok. Vlivem vyšší produkce jablek, zejména u samozásobitelů, vzrostla spotřeba jablek na 22,3 kg/obyv./rok. Spotřeba ovoce jižního se rovněž zvýšila na 33,5 kg/obyv./rok.

Na výši spotřeby se negativně projevuje nižší koupěschopnost obyvatel v posledních letech, vyšší ceny ovoce v obchodech a rovněž stále nižší samozásobení obyvatelstva ovocem ze zahrádek. Značný vzestup vykazuje také spotřeba zpracovaného ovoce, především ovocných džusů a marmelád.

Pokles spotřeby čerstvého ovoce vykazují i ostatní země EU. Naproti tomu se zvyšuje spotřeba zpracovaného ovoce a vzrůstá i spotřeba bioprodukce. Spotřeba jablek v EU klesla za poslední čtyři roky z 20,7 kg na osobu a rok na 17,9 kg, k poklesu dochází zejména v Německu, Rakousku, Velké Británii, Španělsku a Itálii.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ovoce celkem	73,5	76,2	83,8	80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	84,0	79,4	74,6	76,8	78,1	82,4
z toho ovoce m.p.	46,6	47,0	50,3	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	46,6	43,4	45,6	47,0	48,9,0
z toho jižní ovoce	26,9	29,2	33,5	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	32,8	31,2	31,2	31,2	33,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů). Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jablka	24,4	26,6	24,6	26,5	26,7	22,5	20,0	19,1	20,2	21,2	22,3
Hrušky	1,8	2,0	2,6	2,7	3,4	2,6	3,0	2,7	2,6	3,0	3,5
Švestky	5,1	3,1	5,9	4,6	4,4	4,0	4,6	4,3	5,2	5,3	6,0
Třešně	0,9	1,5	1,6	1,4	1,5	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9
Višně	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6
Meruňky	1,7	3,3	2,3	2,1	2,3	1,4	1,6	1,7	2,1	1,3	1,0
Broskve	4,5	5,4	4,5	4,3	4,7	4,5	4,4	3,9	3,8	3,7	4,2
Rybíz	1,3	0,9	1,2	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,4
Angrešt	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3
Jahody zahradní	1,9	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,4	2,7	2,7	2,5
Vinné hrozny	4,1	4,2	3,9	4,8	4,0	3,5	4,1	3,5	3,3	3,2	3,2
Lesní plody	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9	1,7	2,1	2,2
Ostatní ovoce m.p.	0,6	0,6	0,6	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9	1,1	0,7
Citróny a grapefruity	3,8	3,6	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1	4,2	4,1	4,5
Pomeranče, mandarinky	13,8	13,7	13,8	12,3	12,6	13,8	12,2	11,3	11,6	11,9	13,1
Banány	9,6	8,9	9,6	12,2	12,2	12,4	10,5	10,1	9,7	9,4	9,9
Ananas	-	-	-	2,2	1,5	1,7	1,9	1,7	1,5	1,6	1,4
Kiwi	-	-	-	0,8	1,2	1,5	0,8	0,8	0,6	0,5	0,7
Ostatní jižní ovoce	6,2	5,8	6,9	6,7	5,9	6,7	5,8	5,7	5,7	5,7	6,0
Ořechy ve skořápce ¹⁾	3,2	3,9	4,0	3,9	3,8	3,5	3,5	3,2	3,0	3,4	3,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce; zahrnuje ořechy vlašské, arašídové, kokosové, para aj.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR se v roce 2015 opět meziročně výrazně zvýšil o 10,2 % na 606,7 tis. t v hodnotě 15,5 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem vzrostl dovoz banánů, pomerančů, mandarinek a jablek. Dodávky ovoce ze zemí EU se meziročně mírně zvýšily na 386,2 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 65 %. Nejvíce se do ČR dovážely banány, dále pak jablka, pomeranče, mandarinky a stolní hrozny. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (125,7 tis. t) a Itálie (71,4 tis. t), dále pak Německo (44,8 tis. t), Polsko (28,6 tis. t) a Belgie (26,1 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí představoval 77% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2015 meziročně stoupl o 18 % na 220,5 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas, stolní hrozny, rozinky a jablka. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Ekvádor, Kamerun, Turecko, Kostarika, Kolumbie, Jihoafrická republika a Čína.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Jablka	62 862	82 889	74 304	86 201	81 447	78 444	89 516	57 296
Hrušky	9 701	10 670	14 520	11 556	8 380	17 031	16 441	12 328
Třešně	247	159	478	261	458	230	499	252
Višně	31	33	24	136	282	142	196	65
Meruňky	5 340	4 718	4 348	6 761	5 472	6 064	6 019	6 039
Broskve	11 159	12 903	12 962	12 417	9 876	12 396	12 268	11 633
Nektarinky	21 826	22 172	22 514	18 917	17 272	17 507	18 973	17 667
Švestky, slívy	7 905	10 100	8 755	8 519	10 808	9 300	9 359	10 476
Rybíz, angrešt	13	16	10	9	8	16	92	103
Jahody	8 547	7 311	8 618	10 577	10 627	11 122	11 665	12 262
Maliny, ostružiny	177	221	195	150	278	409	494	557
Brusinky, borůvky	179	226	266	237	199	849	626	741
Citróny	27 987	29 766	33 161	32 718	34 570	34 649	40 364	25 686
Grapefruity	14 566	13 646	13 909	12 881	15 064	15 408	14 239	8 969
Mandarinky	48 394	54 593	58 709	62 018	51 925	53 605	57 344	28 285
Pomeranče	57 092	64 864	60 851	56 982	63 778	58 231	65 605	44 716
Ananas	10 566	12 378	11 404	11 433	9 377	11 036	10 129	5 978
Banány	160 867	198 737	145 702	130 962	136 796	142 536	163 907	137 307
Kiwi	14 850	17 561	10 461	10 057	7 164	5 738	8 138	9 914

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 9. 2016

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce v roce 2015 meziročně vzrostl o téměř 42 % na 229,0 tis. t v celkové hodnotě 4,5 mld. Kč, jedná se v převážné většině o reexport. Export ovoce do zemí EU vzrostl na 228,9 tis. t a na celkovém objemu vyvezeného ovoce se podílí 99,9 %. Nejvíce ovoce bylo dodáno na trh Slovenska (86,8 tis. t), Německa (52,6 tis. t), Rakouska (44,9 tis. t), Rumunska (15,1 tis. t) a Polska (15,1 tis. t)

Vývoz do třetích zemí v objemu 0,1 tis. t směřoval hlavně do Turecka, Chile, Egypta a Ruska, kam byly vyvezeny zejména rozinky, hrušky, pomeranče, sušené švestky a meruňky, dále broskve a jablka.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Jablka	59 866	56 856	40 201	114 553	69 643	59 983	110 494	35 351
Hrušky	1 935	2 013	2 302	2 051	1 639	1 574	2 725	2 870
Třešně	1 377	1 284	1 989	1 360	400	696	997	786
Višně	3 549	2 239	3 815	1 586	2 053	1 322	2 029	2 530
Meruňky	307	271	182	289	316	348	328	296
Broskve	1 365	1 325	1 423	1 345	1 170	1 496	1 068	1 261
Nektarinky	2 133	2 390	2 341	1 778	1 732	1 464	1 540	1 374
Švestky, slívy	708	980	437	832	1 053	548	871	712
Rybíz, angrešt	1 786	113	17	1 872	1 231	972	1 762	1 130
Jahody	381	350	212	216	393	995	966	389
Borůvky, brusinky	6	13	13	15	21	6	52	62

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 9. 2016

Vývoj zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v ČR

Rok	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	Export	Import	Export	Import
2004	159 507	575 498	1 574 451	10 010 249
2005	174 346	605 202	3 022 374	11 040 239
2006	176 582	538 967	2 356 987	9 848 538
2007	129 378	539 496	2 254 242	10 494 409
2008	140 749	540 469	2 169 556	10 830 292
2009	146 413	541 971	2 261 392	10 169 640
2010	167 214	621 162	2 259 598	10 179 471
2011	131 535	554 510	2 428 991	10 869 067
2012	201 465	540 045	2 975 048	11 371 737
2013	160 414	537 977	3 664 925	12 652 698
2014	160 291	552 087	3 597 884	13 199 054
2015	229 027	606 721	4 458 757	15 499 412

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2015

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	122 952	166 296	-43 344	874 996	3 149 361	-2 274 365
Hrozny stolní čerstvé	3 362	36 224	-32 862	160 411	1 334 019	-1 173 608
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	91 780	372 723	-280 943	2 200 250	7 583 866	-5 383 616
Ovoce ostatní čerstvé	1 040	3 631	-2 591	32 881	133 106	100 225
Ovoce skořápkové	4 821	16 328	-11 507	892 961	2 393 886	-1 500 925
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	5 072	11 519	-6 447	297 258	905 174	-607 916
OVOCE CELKEM	229 027	606 721	-377 694	4 458 757	15 499 412	-11 040 655

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2015 meziroční nárůst (+7,5 %) na objem 130,8 tis. t především z důvodu výrazného zvýšení dovozu ovocných šťáv, konzervovaného ovoce a ořechů cukrem nebo alkoholem a slazeného ovoce zmrazeného. Nejvýznamnějšími dodavateli těchto komodit bylo Polsko, Německo, Rakousko, Slovensko, Itálie a Čína.

V roce 2015 **vývoz zpracovaného ovoce** rovněž vzrostl o 14,6 % a dosáhl 49,3 tis. t. Zvýšil se vývoz ovocných šťáv, džemů a zavařenin, a to zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Polska, Rakouska a Maďarska.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2015

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	5 798	11 920	-6 122	180 966	514 815	-333 849
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	135	1 010	-875	5 894	54 658	-48 764
Ovoce prozatímně konzervované	20	84	-64	671	5 169	-4 498
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	204	602	-398	23 191	47 697	-24 506
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	13 035	12 328	+707	551 986	550 503	+1 483
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	12 569	49 195	-36 626	606 022	2 133 180	-1 527 158
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	17 577	55 663	-38 086	369 173	1 382 978	-1 013 805
CELKEM	49 338	130 802	-81 464	1 737 903	4 689 000	-2 951 097

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2014/15 bylo do ČR dovezeno 88,3 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční nárůst o 13,7 %. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek byla v této sezóně Itálie (23,8 tis. t) a Polsko (22,5 tis. t), dále pak Slovensko (12,5 tis. t) a Německo (12,0 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo z Německa (1,4 tis. t) a Slovenska (0,9 tis. t).

Dovoz konzumních jablek v marketingovém roce 2015/16 meziročně poklesl o 18,3 % na 72,2 tis. t. Nejvíce jablek bylo dovezeno z Polska (24,2 tis. t), Itálie (16,1 tis. t), Slovenska (11,9 tis. t) a Německa (6,9 tis. t).

Vývoz moštových jablek z ČR v sezóně 2014/15 v porovnání s předchozí sezónou vzrostl o 11,0 % na 54,9 tis. t. Moštová jablka směřovala tradičně na trhy Rakouska (24,3 tis. t), Německa (23,9 tis. t) a Polska (4,1 tis. t). Vývoz konzumních jablek směřoval především na Slovensko (9,8 tis. t).

V marketingovém roce 2015/16 vzrostl meziročně vývoz moštových jablek na 96,0 tis. t (tj. zvýšení téměř o 75 %) a směřoval zejména do Rakouska (43,8 tis. t) a Německa (47,9 tis. t). Naproti tomu vývoz konzumních jablek meziročně klesl o 38,4 % a dosáhl 9,6 tis. t a směřoval převážně na Slovensko (9,2 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7.–30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2010	DOVOZ	79 823	3 377	2010/11	DOVOZ	71 374	3 436
	VÝVOZ	13 458	43 494		VÝVOZ	12 137	38 549
2011	DOVOZ	74 134	170	2011/12	DOVOZ	87 133	572
	VÝVOZ	10 313	29 888		VÝVOZ	10 675	31 047
2012	DOVOZ	83 331	2 870	2012/13	DOVOZ	73 184	2 903
	VÝVOZ	13 443	101 110		VÝVOZ	12 744	103 926
2013	DOVOZ	75 155	6 318	2013/14	DOVOZ	77 659	6 981
	VÝVOZ	15 233	55 038		VÝVOZ	15 185	49 445
2014	DOVOZ	76 308	2 136	2014/15	DOVOZ	88 328	2 424
	VÝVOZ	15 353	44 630		VÝVOZ	15 648	54 914
2015	DOVOZ	88 171	1 345	2015/16*	DOVOZ	72 195	854
	VÝVOZ	14 052	96 442		VÝVOZ	9 637	96 041

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena zejména z Chile, Brazílie, Jihoafrické republiky, Nového Zélandu, menší objemy z Turecka, Indie, Argentiny a Peru.

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. Po přechodném poklesu v roce 2012 se záporné saldo opět každoročně zvyšuje. V roce 2015 se meziročně velmi výrazně zvýšilo saldo z hlediska finančního, a to o 15 %.

K výraznějším ročním výkyvům dochází u bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce. V porovnání s rokem 2014 vzrostlo saldo v roce 2015 z hlediska hmotnostního o 3,5 % a z hlediska finančního došlo k nárůstu o 11,8 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tuny	-395 558	-453 948	-422 975	-338 580	-377 563	-391 796	-377 694
Tisíc Kč	-7 908 248	-7 919 873	-8 440 076	-8 396 689	-8 987 773	-9 601 170	-11 040 655

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tuny	-100 855	-115 775	-102 547	-72 475	-69 579	-78 735	-81 464
Tisíc Kč	-2 271 552	-2 516 832	-2 738 587	-2 182 503	-2 470 007	-2 640 445	-2 951 097

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMÁ V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16*
Domácí produkce	193,6	158,9	227,9 ¹⁾	194,5	208,0	259,2
z toho: produkční sady	103,3	79,1	117,9	120,6	130,9	155,6
Dovoz	74,8	87,7	76,2	84,6	90,7	73,0
Celková nabídka	268,4	246,6	304,1	279,1	298,7	332,2
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	144,9	147,5	143,4	156,5	169,1	182,6
Nerealizovaná produkce	24,5	20,3	2,0	15,0	17,0	11,6
Nákup ke zpracování	48,3	37,1	42,0	43,0	42,0	32,3
Vývoz	50,7	41,7	116,7	64,6	70,6	105,7
Celková poptávka	268,4	246,6	304,1	279,1	298,7	332,2

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady, ¹⁾ sklizeň jablek upravena na základě bilance

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Domácí produkce	8 116	5 089	12 506	6 722	6 427	3 000
z toho: produkční sady	2 440	904	3 556	1 871	2 210	708
Dovoz	4 348	6 761	5 472	6 064	6 019	6 500
Celková nabídka	12 464	11 850	17 978	12 786	12 446	9 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	11 509	11 262	16 712	11 968	11 683	8 950
Nákup ke zpracování	773	299	950	470	435	250
Vývoz	182	289	316	348	328	300
Celková poptávka	12 464	11 850	17 978	12 786	12 446	9 500

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Domácí produkce	8 348	6 506	8 502	7 310	11 796	4 500
z toho: produkční sady	1 839	1 465	1 888	893	1 282	421
Dovoz	35 476	31 334	27 148	29 903	31 241	30 000
Celková nabídka	43 824	37 517	36 650	37 213	43 037	34 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	39 720	34 517	33 538	34 045	40 239	31 780
Nákup ke zpracování	340	200	210	200	190	120
Vývoz	3 764	3 123	2 902	2 968	2 608	2 600
Celková poptávka	43 824	37 840	36 650	37 213	43 037	34 500

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I - Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé - rok 2015

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	14 052	88 171	167 500	1 065 987
Jablka moštová (průmyslová)	96 442	1 345	392 518	4 089
Hrušky stolní (konzumní)	2 194	16 134	40 687	287 986
Hrušky moštové (průmyslové)	529	306	2 287	5 294
Kdoule	-	1	-	49
OVOCE JÁDROVÉ	113 219	105 957	603 199	1 363 237
Třešně	997	499	53 477	22 712
Višně	2 029	196	31 756	3 395
Meruňky	328	6 019	13 858	188 480
Broskve	1 068	12 268	26 555	271 412
Nektarinky	1 540	18 973	36 135	419 215
Švestky, slívy	871	9 359	14 748	108 960
Trnky	20	2	303	36
OVOCE PECKOVÉ	6 851	47 316	176 819	1 014 210
Jahody	966	11 665	43 810	544 612
Maliny	100	494	13 276	97 409
Moruše, ostružiny, ap.	2	51	691	13 905
Rybíz černý	373	22	5 025	464
Rybíz červený	1 389	49	21 693	4 033
Rybíz bílý, angrešt	-	21	5	1 882
Brusinky	2	26	136	3 425
Borůvky	50	600	10 341	91 009
Ostatní druhy Vaccinium	-	95	-	15 175
OVOCE BOBULOVÉ	2 882	13 023	94 978	771 914
CELKEM (bez hroznů)	122 952	166 296	874 996	3 149 361
Hrozny stolní	3 362	36 224	160 411	1 334 019
CELKEM (včetně hroznů)	126 314	202 520	1 035 407	4 483 380

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené - rok 2015

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plántejny, čerstvé	59 358	163 837	1 361 536	3 122 005
Banány a plántejny, sušené	51	69	3 534	6 408
Datle, čerstvé i sušené	292	1 141	16 790	73 896
Fíky, čerstvé i sušené	300	1 026	17 343	81 908
Ananas čerstvý i sušený	464	10 129	14 621	238 651
Avokádo, čerstvé i sušené	486	2 484	42 179	164 092
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	513	3 755	34 826	130 858
Pomeranče, čerstvé i sušené	8 044	65 605	149 485	999 480
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	7 517	57 344	150 178	1 046 330
Citrony a limety, čerstvé i sušené	6 764	40 364	202 939	1 065 744
Grapefruity, čerstvé i sušené	6 118	14 239	133 013	265 817
Ostatní citrusové ovoce	15	630	1 249	15 673
Duriany	-	9	-	511
Papaje čerstvé	35	330	3 101	22 042
Kiwi čerstvé	1 202	8 138	36 660	194 312
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany, sapoty, karambola, apod., čerstvé	520	2 388	29 910	113 020
CELKEM, čerstvé i sušené	91 780	382 723	2 200 250	7 583 866
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	1 040	3 631	32 881	133 106

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové - rok 2015

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
	export	import	export	import	
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	4 821	16 328	892 961	2 393 886	
Z toho	Ořechy kokosové	922	3 015	54 911	146 161
	Mandle, loupané i neloupané	861	3 120	233 995	807 960
	Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 535	2 340	391 876	570 804
	Ořechy vlašské, loupané i neloupané	354	929	66 427	169 664
	Arašíd, loupané i neloupané	344	4 081	13 404	139 289
	Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	321	402	17 937	22 202
	Pistácie, čerstvé i sušené	139	362	31 320	107 273

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené - rok 2015

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM		5 072	11 519	297 258	905 175
Z toho	Jablka sušená	138	489	12 682	37 313
	Meruňky sušené	1 190	667	29 788	72 448
	Švestky sušené	447	1 486	47 129	123 911
	Směsi ořechů	121	181	21 603	38 045
	Směsi sušeného ovoce ostatního	32	148	5 824	26 351
	Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	129	354	6 736	18 835
	Hrozny sušené	2 390	6 573	75 786	322 410

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání - rok 2015
 (skupina cel. sazebníku 0811)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené					
Jahody		310	2 378	11 490	76 301
Maliny		192	1 888	15 624	128 276
Rybíz černý		20	150	621	2 971
Rybíz červený		775	187	14 974	5 801
Rybíz bílý, angrešt		93	135	1 727	7 507
Višně		1 210	1 132	16 702	35 028
Třešně		24	53	1 748	2 543
Ostružiny, moruše apod.		480	777	12 879	24 341
Borůvky		1 517	2 363	67 430	128 613
Ovoce ostatní, ořechy		1 178	2 857	37 771	103 437
CELKEM		5 798	11 920	180 966	514 815
Ovoce slazené, zmrazené i vařené					
Jahody		18	-	992	-
Maliny, ostružiny, rybíz		58	336	2 886	16 688
Ovoce ostatní		59	664	2 016	37 301
CELKEM		135	1 010	5 894	54 658
Ovoce prozatímně konzervované (skupina cel. sazebníku 0812)					
Třešně a višně		-	-	8	9
Meruňky		-	1	150	243
Ovoce ostatní		19	83	513	4 917
CELKEM		20	84	671	5 169

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) - rok 2015
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	33	84	4 587	7 815
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	16	63	1 532	3 928
Ostatní	148	440	15 896	33 793
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	2	5	303	819
Ostatní	5	10	874	1 341
CELKEM	204	602	23 191	47 697

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem - rok 2015
(skupina cel. sazebníku 2007)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč		
	export	import	export	import	
CELKEM	13 035	12 328	551 986	550 503	
Z toho	přípravky homogenizované-džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	1 738	620	81 782	25 166
	přípravky homogenizované-džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	2 539	627	136 990	32 155
	zavařeniny apod. z citrusového ovoce	60	193	4 062	12 686
	zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %				
	- z jahod	842	1 218	35 833	61 923
	- z malin	261	312	12 107	17 730
	- z třešní	101	279	4 426	13 891
	- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	37	1 232	1 362	35 486
- ostatní džemy, cukr nad 30 %	4 793	3 280	174 581	165 968	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem - rok 2015
(skupina cel. sazebníku 2008)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
CELKEM		12 569	49 195	606 022	2 133 180
Z toho	ořechy konzerv. i slazené	1 206	10 420	132 943	738 666
	citrusové plody	289	2 806	13 067	109 940
	ananas	2 334	6 249	82 589	208 640
	meruňky	378	2 214	12 537	68 107
	broskve	1 192	7 107	31 052	163 601
	třešně, višně	370	974	16 504	41 797
	hrušky	152	2 836	5 148	76 105
	jahody	1 741	5 896	64 182	208 484
	kompoty				
	- meruňkové	42	305	1 600	9 208
	- broskvové	161	1 033	4 365	24 436
	- třešňové	31	282	986	11 739
	- jahodové	402	2 481	13 309	76 211
	- švestkové	74	194	1 471	5 729
- ostatní (angreštové..)	415	698	23 548	45 739	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem - rok 2015
(skupina cel. sazebníku 2009)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
CELKEM		17 577	55 663	369 173	1 382 978
Z toho:	pomerančová šťáva	4 248	24 388	111 084	551 175
	z toho: pomerančový džus	2 150	9 302	67 681	200 877
	grapefruitová šťáva	311	1 071	5 557	36 011
	šťáva z ost. citrusového ovoce	65	3 202	3 653	92 254
	z toho: citrónová šťáva	26	162	1 435	7 384
	ananasová šťáva	405	1 226	9 730	36 167
	hroznová šťáva	579	1 514	21 810	55 692
	třešňová šťáva	934	7	10 559	374
	jablečná šťáva	8 571	15 007	131 852	269 918
	z toho: bez cukru	6 084	8 734	57 959	112 389
	s cukrem	141	3 740	4 028	59 137
	koncentrát	2 347	2 533	69 865	98 392
	šťáva z černého rybízu	126	943	18 283	72 706
	brusinková šťáva	42	543	2 418	18 421
	z toho: bez cukru	39	448	2 050	11 772
	směsi šťáv:				
	- jablečná a hrušková	201	156	8 797	4 296
	- z citrusových plodů a ananasu	818	3 292	19 465	90 848
- z tropického ovoce	222	1 419	9 538	23 328	

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 - Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2013	Země	Dovoz v tunách 2014	Země	Dovoz v tunách 2015	Země
Jablka konzumní	35 179*	Polsko	22 520*	Polsko	24 210*	Polsko
	15 595*	Slovensko	23 793*	Itálie	16 089*	Itálie
	12 715*	Itálie	12 533*	Slovensko	11 937*	Slovensko
Jablka moštová	3 255*	Slovensko	1 424*	Německo	810*	Slovensko
Hrušky stolní	1 626	Belgie	6 674	Belgie	7 836	Nizozemsko
	1 554	Nizozemsko	5 840	Nizozemsko	3 808	Belgie
Třešně	129	Polsko	67	Slovensko	172	Maďarsko
	98	Německo	59	Německo	136	Německo
Višně	90	Polsko	65	Slovensko	99	Polsko
Meruňky	1 231	Španělsko	2 120	Francie	1 487	Španělsko
	1 106	Řecko	1 006	Řecko	1 063	Polsko
	819	Polsko	890	Itálie	1 027	Francie
Broskve, nektarinky	10 843	Itálie	15 661	Itálie	16 690	Itálie
	10 323	Španělsko	8 427	Španělsko	7 727	Španělsko
	3 170	Německo	3 491	Německo	3 540	Německo
Švestky	4 008	Srbsko	2 526	Maďarsko	2 224	Makedonie
	1 408	Maďarsko	2 395	Polsko	1 261	Maďarsko
Jahody	6 447	Španělsko	7 216	Španělsko	7 322	Španělsko
	2 339	Německo	2 064	Německo	2 017	Německo
	585	Belgie	565	Belgie	833	Belgie
Maliny	80	Polsko	97	Polsko	168	Německo
Rybíz černý	0,5	Španělsko	0,7	Argentina	20	Polsko
Rybíz červený	3	Německo	5	Belgie	33	Polsko
Hrozny stolní	17 694	Itálie	16 780	Itálie	18 159	Itálie
	4 817	Německo	3 365	Německo	3 836	Německo
	3 435	Nizozemsko	3 003	Nizozemsko	3 795	Jihoafr. rep.

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2013	Země	Dovoz v tunách 2014	Země	Dovoz v tunách 2015	Země
Banány	38 665	Ekvádor	39 794	Ekvádor	41 993	Ekvádor
	20 271	Kolumbie	21 381	Francie	23 200	Kamerun
	16 271	Francie	19 013	Kolumbie	19 496	Francie
Ananas	5 296	Kostarika	5 382	Kostarika	5 165	Kostarika
	1 159	Čína	2 845	Čína	2 479	Čína
Pomeranče	35 518	Španělsko	29 766	Španělsko	38 240	Španělsko
	10 944	Řecko	12 465	Řecko	10 329	Řecko
	6 192	Německo	5 282	Německo	4 596	Německo
Mandarinky	39 248	Španělsko	33 098	Španělsko	43 172	Španělsko
	3 595	Německo	6 621	Chorvatsko	3 776	Německo
	2 387	Turecko	3 457	Německo	2 304	Turecko
Citrony	13 941	Španělsko	16 797	Španělsko	18 345	Španělsko
	11 090	Turecko	10 061	Turecko	10 417	Turecko
	2 731	Argentina	2 486	Německo	3 146	Německo
Grapefruity	5 560	Turecko	6 148	Turecko	5 634	Turecko
	3 877	Čína	4 785	Čína	4 053	Čína
Kiwi	3 789	Itálie	3 597	Itálie	5 353	Itálie
	1 651	Řecko	902	Řecko	1 181	Řecko
	779	Německo	494	Německo	702	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Vývoz v tunách 2013	Země	Dovoz v tunách 2014	Země	Vývoz v tunách 2015	Země
Jablka konzumní	10 792*	Slovensko	9 759*	Slovensko	9 159*	Slovensko
	-*	-	5 759*	Itálie	330*	Polsko
Jablka moštová	31 123*	Německo	24 326*	Rakousko	43 794*	Rakousko
	17 037*	Rakousko	23 901*	Německo	47 891*	Německo
Hrušky stolní	1 014	Slovensko	1 545	Slovensko	1 348	Slovensko
	534	Belgie	27	Polsko	507	Bulharsko
Třešně	170	Nizozemsko	437	Německo	474	Nizozemsko
	71	Belgie	195	Nizozemsko	200	Německo
Višně	1 439	Německo	921	Německo	1 391	Německo
	424	Belgie	352	Belgie	572	Belgie
Meruňky	301	Slovensko	339	Slovensko	303	Slovensko
	6	Řecko	7	Německo	12	Bulharsko
Broskve, nektarinky	2 567	Slovensko	2 836	Slovensko	1 946	Slovensko
	218	Polsko	50	Polsko	430	Rumunsko
Švestky	521	Slovensko	498	Slovensko	401	Slovensko
	413	Polsko	48	Polsko	340	Polsko
Jahody	194	Slovensko	765	Německo	738	Německo
	179	Polsko	189	Slovensko	205	Slovensko
	11	Německo	22	Polsko	9	Maďarsko
Rybíz černý	179	Německo	121	Slovensko	209	Slovensko
	88	Slovensko	8	Německo	159	Rakousko
Rybíz červený	1 006	Německo	438	Německo	965	Německo
	45	Rakousko	235	Rakousko	278	Rakousko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOČNÝ DRUH	Produkční sady				Neintenzivní sady				Produkce celkem						
	2012	2013	2014	2015	2015/14 v %	2012	2013	2014	2015	2015/14 v %	2012	2013	2014	2015	2015/14 v %
Jablka	740,0	796,1	788,4	929,0	+17,8	170,5	135,6	134,4	188,4	+40,2	910,5	931,7	922,8	1 117,4	+21,1
Hrušky	50,2	55,1	34,7	90,3	+60,2	16,8	16,5	16,5	23,9	+44,8	67,0	71,6	51,2	114,2	+123,0
Třešně	39,4	52,2	65,5	72,4	+10,5	35,0	35,0	42,0	46,8	+11,4	74,4	87,2	107,5	119,2	+10,9
Víšně	79,4	80,8	51,8	61,4	+18,5	8,0	13,0	8,7	10,8	+24,1	87,4	93,8	60,5	72,2	+19,3
Meruňky	22,1	63,1	41,4	58,0	+40,1	41,2	85,6	62,0	47,0	-24,2	63,3	148,7	103,4	105,0	+1,5
Broskve	19,4	22,1	10,7	16,7	+56,1	32,0	40,0	32,0	54,0	+68,7	51,4	62,1	42,7	70,7	+65,6
Slivoně	36,2	57,6	50,2	81,6	+62,5	74,0	83,0	98,0	125,0	+27,5	110,2	140,6	148,2	206,6	+39,4
Angrešt	0	0	0	0	0	10,2	10,6	15,7	13,0	-17,2	10,2	10,6	15,7	13,0	-17,2
Rybíz červený	9,5	9,8	7,8	13,3	+70,5	18,3	20,3	24,3	36,4	+49,8	27,8	30,1	32,1	49,7	+54,8
Rybíz černý	9,9	7,1	6,5	5,6	-13,8	11,7	13,3	13,3	11,5	-13,5	21,6	20,4	19,8	17,1	-13,6
Maliny	1,4	0,7	1,3	2,3	+76,9	8,6	10,0	14,0	18,0	+28,6	10,0	10,7	15,3	20,3	+32,7
Jahody	54,0	68,4	81,6	117,7	+44,2	80,0	80,0	96,0	72,0	-25,0	134,0	148,4	177,6	189,7	+6,8
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	56,4	54,0	66,0	84,0	+27,3	56,4	54,0	66,0	84,0	+27,3
CELKEM	1 061,5	1 213,0	1 139,9	1 448,3	+27,0	562,7	596,9	622,9	730,8	+17,3	1 624,2	1 809,9	1 762,8	2 179,1	+23,6

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsadeb, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních sadech v ČR v roce 2015 (t)

Jablka	Produkce	155 640	Hrušky	Produkce	10 002
	z toho:	70 000		konzumní	8 000
	pro zpracování	85 640		pro zpracování	2 002
Višně	Produkce	5 847	Třešně	Produkce	2 306
	z toho:	5 847		konzumní	2 000
	neuplatněno	-		pro zpracování	306
Meruňky	Produkce	2 210	Broskve	Produkce	1 282
	z toho:	2 100		konzumní	1 100
	pro zpracování	110		pro zpracování	182
Slivoně	Produkce	8 742	Angrešt	Produkce	2
	z toho:	6 000		pro zpracování	2
	pro zpracování	2 742			
Rybíz červený	Produkce	1 902	Rybíz černý	Produkce	483
	z toho:	1 700		pro zpracování	483
	neuplatněno	202			
Maliny	Produkce	46	Jahody	Produkce	3 346
	z toho:	46		konzumní	3 000
	pro zpracování	-		pro zpracování	346

Pramení: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2015 (t)

Jablka	Produkce	103 525	Hrušky	Produkce	13 763
	z toho:			pro zpracování	1 000
				samožásobení	4 500
		25 525		neuplatněno	8 263
Višně	Produkce	2 493	Třešně	Produkce	7 612
	z toho:			pro zpracování - lisovny	0
				samožásobení	2 600
		1 393		neuplatněno	5 012
Meruňky	Produkce	4 217	Broskve	Produkce	10 514
	z toho:			samožásobení	6 000
				neuplatněno	4 514
		1 017			
Slivoně	Produkce	36 695	Angrešt	Produkce	3 082
	z toho:			pro zpracování	0
				samožásobení	1 300
		10 695		neuplatněno	1 782
Rybíz červený	Produkce	11 195	Rybíz černý	Produkce	2 843
	z toho:			pro zpracování	43
				samožásobení	1 600
		5 095		neuplatněno	1 200
Maliny	Produkce	904	Jahody	Produkce	6 345
	z toho:			samožásobení	4 500
				neuplatněno	1 845
		600			
Ořešák vlašský	Produkce	7 072			
	z toho:				
		6 000			
		1 072			

Pramen: OUIČR dle vlastního šetření

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-256-1

Praha 2016